

A = Ambr. G 32 sup.: series Vaticana	XIII ex.
C = Ambr. B 75 sup.: compositus (C ³)	XV-XVI (<i>Ovum</i> , XXVIII-XXX)
D = Par. gr. 2726: compositus (D ³)	XV ex. (XXIV, XXII 69-fine, XXVI, XXVIII, M. IV, XXV 85-fin., XXV 1-84)
G = Laur. 32. 52: compositus (G ¹ Va)	XIII ex. (I, V, VI, II-IV, VII 54)
H = Vat. gr. 913: compositus (H ² Ambr.)	XIII-XIV (XXVIII, XXIX 8)
K = Ambr. C 222: series Ambrosiana	XIII ex., in realtà 1185-95
L = Par. gr. 2831: compositus (L ¹ Va)	XIII-XIV (V 55-XIII)
M = Vat. gr. 915: compositus (M ²)	XIII ex. (XXII, XXV)
N = Ath. Iber. 161: compositus (N ² Va)	XIII ex. (VIII-IX, II, X-XV, III)
P = Laur. 32. 37: compositus (P ¹ La)	XIII-XIV (I, V, VI, IV, VII, III, VIII-XIII)
Q = Par. gr. 2884: series Laurentiana	1301
R = Par. gr. 2832: varium corpus (R ² Mosch.) = Tr Wilamowitz, Gow, ma Gallavotti R «cum ipsius Triclinii manu iam scriptum non esse satis constat	XIV (II, XIV-XVI, XXV, M. IV, XVII, M. III, XXII, XVIII, XX, XXI, B. I, XXIII, B. II, Σύριγγξ, Βωμός, Σύριγγξ)
S = Laur. 32. 16: compositus et duplex (S ¹ Va)	1280 (I-II, XV 55-XVIII)
U = Vat. gr. 1825: series Vaticana	XIV in.
V (W X) = Vat. gr. 1824: varium corpus (Laur. Conv. soppr. 15: varium corpus (V ¹⁻² La-Mosch.), Vat. gr. 1311: corpus compositum (X ²⁻³))	XIV in. (XIV, XV ex.)
Bar = Ox. Barocc. 50	X (per XXIII 28-32)

Gallavotti elenca anche **E** = Vat. gr. 42, **F** = Ambr. B 99 sup., **I** = Vat. gr. 44, **Par** = Par. gr. 2772, **T** = Vat. gr. 38, **Y** = Vat. gr. 434 (tria carmina figurata), **Z** = Laur. Ashburnh. 1174 (tria carmina figurata), *Eliminatio* di alcune famiglie: *recensio Moschopulea*, familia Parisina, *genera Vallianum et Lascarianum*, familia Perusina

GPS visibili al sito: <http://teca.bmlonline.it/TecaRicerca/index.jsp> della Biblioteca Laurenziana (inserendo nella ricerca Plut.32.52 o Plut. 32.37 etc.)

DLQR visibili al sito: [http://gallica.bnf.fr/services/engine/search/sru?operation=searchRetrieve&version=1.2&page=1&query=\(dc.type%20all%20%22manuscrit%22\)>Langue>Grec>Affiner:mettereilnumero delmanoscritto](http://gallica.bnf.fr/services/engine/search/sru?operation=searchRetrieve&version=1.2&page=1&query=(dc.type%20all%20%22manuscrit%22)>Langue>Grec>Affiner:mettereilnumero delmanoscritto)

Ahrens 1855

Ziegler (1879) (**MPK**)

Hiller, *Beiträge zur Textgeschichte der griechischen Bukoliker*, Leipzig 1888: XXII, XXV, XX, XXI, XIX, XXIII

Wilamowitz **KT** (Vat. gr. 38)

Carl Wendel, edizione scolî Teocrito 1914, e *Überlieferung und Entstehung der Theocrit-Scholien* 1920

1) Ambrosiana:

rappresentata da **K** che riporta la serie: I, VII, III-VI, VIII-XIII, II, XIV, XV, XVII, XVI, XXIX, Epigrammata 1-22, Πτέρυγες, Πέλεκυς.

Latore unico di lezioni egregie, spesso in comune con il *PAnt*. Per esempio omette. 2. 61, pone i vv. 28-32 dopo il v. 42, omette 13. 61 con la Perg. Paris.-Vind., legge ἀπό in 7. 125 con *POxy* 2064 + 3548

Latore unico di errori, come, ad esempio: 7. 90 ἀνεπαύσατο, 2. 3 φίλα, 4 τάλας, 65 ἐκ τήνω δ' ἄρξω, 15. 11 Δίχωνα, 42 παῖδα, 68 δμῶά, 143 νέον.

15. 68 δμῶά per ἀμῶν < ΔΜΩΑ < ΑΜΩΝ

2. 164 πόθον **KP**; vd. 14. 4 αὐγαλέοι **KGP**^{a,c} (**Par** αὐαλέοι), 36 ἀποίχετο **KGP**, 43 κένταυρος *PAnt*, κεν ταῦρος **KGPPar**, 58 ἀποδραμεῖν **KP** (non *PAnt* **GPar**), 70 ἄς *PAnt* **KGP**; 15. 59 ὄχλος πολὺς *PAnt***KGPPar**, 60 εἶτα om. *PAnt***KGPPar**, 68 δμῶά **K** δμῶις **GPPar**, 91 καὶ τοῦτο ripetuto post Κορίνθιαι **KGP**.

H e **M** (1. 24 ὄκα **KH**, 4. 17 e 7. 39 γᾶν **KHM**¹, 8. 86 μιτάλαν **KM**, 10. 5 δείλαν τυ καὶ ἐκ μέσω **KM**, 30 τὰν κύτισον **KSH**, 13. 33 δειελυῖν **KM**², 48 ἐξεφόβησεν **KM**²).

2) Vaticana

comprende in origine *Idill.* I-XVIII

A E (= Vat. gr. 42) **G I** (= Vat. gr. 44) **L N S T** (= Vat. gr. 38) **U**

G: Va fino a 7. 54 (**G**¹), poi La (**G**²), ma in XIV e XV recensione strettamente affine a **P** (**G**³)

L: Va fino a XIII (**L**¹), poi La (**L**²)

N: I, V, VI, IV, VII rec. La (**N**¹), poi VIII-IX, II, X-XV, III Va (**N**²)

S: I-II e 15. 55-XVIII Va (**S**¹), «cum omnia quae media inveniuntur, quinione insiticio a Maximo Planude anno 1280 conscripto atque inserto ex alio fonte manent genusque contaminatum redoleant» (**S**²)

T: II, XIV, XVI Va (**T**²)

LU (lacune **L** I-V 54; **U** I-II 12, II 42-73, V 15-79, 106-135, VI 39-VII 15), **AEI**, strettamente affini, «nonnullas habent notas recentiore nota designandas».

Errori comuni:

I (**S**¹**G**¹**AEI**) 47 κούρος; 62 om. τοι; 63 πω; 80 om. τοί; 87 βατεῦντι; 112 αἴθις (tranne **G**)

V (**G**¹**L**¹**UAEI**) 45 τούτω δρύες ἐνταῦθα κύπειρος (deff. **LU**); 67 τῆδ'; 94 ὀρυμαλίδες **GLU** ὀρυγμαλίδες **AEI**; 102 Κυναίθα; 116 μέμνα; 118 ὄκκα μὲν τῆδε; 127 τὰν κάλπιδα; 128 κύτιλον; 142 κῆγὼ μὲν; 146 λίμνας (**M** quoque, contra κράνας reliqui libri cum *PAnt*)

VIII (**L**¹**N**²**UAEI**) 11 δ' ὦν; 24 γε pro με; 25 ἡμῶν; 30 πρῶτος; 39 ποιμαίνετε (tranne **L**); 63 τῶν utroque loco; 92 Δάφνις παρὰ ποιμέσι πρῶτος

XV (**S**¹**N**²**UAEI**) 4 ἀδαμάντου (deest **S**¹ usque ad 55); 19 πηρῶν; 20 ῥύπος; 32 ταῦτα; 38 καλὸν εἶπας; 97 θυγάταρ (praeter **N**); 105 βροτοῖσι(ν); 106 θνατῶν; 130 παρὰ; νεώτατος (μονώτατος **S**, utrumque **N**); 142 om. τε; 148 ποθ' ἦκοις.

N² e **S**¹ costituiscono un gruppo a parte, con lezioni peculiari rispetto agli altri codici: cf. 2. 46, 74, 76, 107, 122, quindi 2. 65, quindi 2. 2, 61, 74, 118, 126

3) Laurenziana

La serie, di 12 *Idilli* doveva essere la seguente: I, V, VI, IV, VII, III, VIII-XIII.

Tricliniano, che aggiunse, presi da altra fonte: II, XIV-XVI, XXV, M. IV, XVII, M. III, XXII, XVIII, XX, XXI, M. I, XIX, B. I, Ad, XXIII, B. II, Syr., Ara.

Sono qui da considerare:

a) **QN**²**T**¹**G**²**P**¹**Par**

b) (Tricliniani) **L**²**RV** (apogr. **W X**²)

N: I, V, VI, IV, VII rec. La (**N**¹), poi VIII-IX, II, X-XV, III Va (**N**²).

T: II, XIV, XVI Va (**T**²)

P: I-XIII La «saepius vero lectiones novae (quarum nonnullae cum Moschopuli recensione conspirant) docti cuiusdam viri operam declarant, qui pluribus etiam testibus et bonis usus est» (**P**¹), II, XIV-XV affine a **K** (Ambr.) (**P**²), M. III, XVI, XXII, XVII (**P**³)

G Va fino a 7. 54 (**G**¹), poi La (**G**²), ma in XIV e XV recensione strettamente affine a **P** (**G**³)

L Va fino a XIII (**L**¹), poi La (**L**²)

R La (**R**¹), Mosch. (**R**²)

Esempi di errori comuni:

I (**P**¹**N**²**QT**¹**VW**)

56 θαῦμα; 97 κῆφα τι; 110 τᾶλλα; 114 post 115; 126 ἀγατόν; 143 μιν vel νιν

III (**P**¹**Par**¹**N**²**QT**¹**VW**)

10 τῆνῶ δέ; 17 ἰκάνει; 52 ἀλγῶ; 53 om. δέ

V (**P**¹**Par**¹**N**²**QT**¹**VW**)

32 τεῖνδε (τάνδ' **Par**¹); 45 κύπειρον (et **Par**¹ ante corr.); 52 χαλεπώτερον; 67 τεῖνδε (τάνδ' **Par**¹); 115 ποτέονται; 118 τεῖνδε (τάνδ' **Par**¹, τῆνεί **Q**); 140 Μοίσεις

VII

2 δέ; 13 Λυκίδας; 34 ἄλωνα; 47 οἱ ποτὶ τὸν Χῖον; 101 περὶ; 125 ἐπί (praeter ἀπὸ **N** = POxy 2064 + 3548 **K**)

Tradizione più recente

Planudea: **S** I-II e 15. 55-XVIII Va (**S**¹), «cum omnia quae media inveniuntur, quinione insiticio a Maximo Planude anno 1280 conscripto atque inserto ex alio fonte manent genusque contaminatum redoleant» (**S**²); I 19 γάρ ποτε, 25 αἰγά νυ τοι, 36 γελῶσα, 60 καὶ μάλα τοι, 82 δέ γε, 94 sqq. numquam πάλιν, 130 ἔρχομαι, 132 ἄκαυθοι I 11 ἀξῆ **S** corr., 75 δ' αὖ **S**^b, 90 γελῶντι **S**^b, 130 Ἔιδος **S** corr.

Su alcuni codici recenziatori: **C** e **D**

C: Ambros. 104. Silloge composita, scritta da tre mani tra il XV secolo e il XVI iniziale

C¹: prima manus; I-III, V, IV, VI-XIII; *recensio* Moschop.

C²: secunda manus; XI, XIV-XVI, XXV, M. IV, XVII, M. III, XXII, XVIII, XX, XXI, B. I, XXIII, B. II, Syrinx, Ara; *descriptus* ex **R**

C³: secunda manus; comm. in Securim, Ovum, XXVIII-XXX

C⁴: tertia manus; M. II, Adon., XIX; *descriptus* ex Aldina

C⁵: tertia manus; Epigrammata, XXIV, XXVI, XXVII

D: Paris. gr. 2726, XV sec.

D¹: descriptus ex Par. gr. 2721, fam. Perusina

D²: XVII, XVIII, XV

D³: XXIV, poi spazio, XXII 69-fine, XXVI, XXVIII, M. IV, XXV 85-fin., XXV 1-84, M. III

D⁴: XXVII, lacuna, Securis

L'archetipo (α Gallavotti)

Ermogene (II p. C. II metà) e Siriano (V d. C.). In Theocr. XVI 44 Hermog. περὶ ἰδεῶν legge δεινὸς ἀοιδός, il suo commentatore Siriano, nello stesso luogo, legge θεῖος ἀοιδός.

Hyperarchetypum υ (POxy 2064 + 3558, 1618, *PAnt*) ante 400 d. C.

esempi di La (POxy 2064 + 3548) > KVα, LaVa > K, KVα > La, K > LaVa

Casi di Va vs KLα

5. 146 κράνας KLα, λίμνας Va

15. 36 ἀργυρίω contra ἀργυρίου KLα, 49 κεκροταμένοι contra κεκροτημένοι KLα, 114 Συρίω δὲ μύρω contra Συρίου δὲ μύρου KLα»

Va*PAnt* > KLα

10. 55 μηπιταμης vs μη τι ταμης

15. 149 αφικνευ vs αφικευ

16. 16 αυσεται vs οισεται

VI 29 υλακτηιν υν Va contra υλακτηι(ν) KLα; VII 97 ερανται Va contra εραντι KLα; VII 120 Va καὶ δὴ μὰν ἀπίουο pro δὴ μάλ' KLα

V 25 τὰδ' Va contro τὰδε γ' di KLα

Per *Idyll*. I-XVIII

26: «nam cum Ambrosianae stirpis perpetuus **K** testis habendus sit»

«iam inter Vaticanos **AEIUG**¹L¹ (= ε) saepius fit ut librorum **L** et **U** testimonia desiderentur, **G**¹ sit valde contaminatus; at ex **AEI**, simillimis inter se, **A** selegi, rarius in re incerta **EI** commemoravi. Ex codicibus **N**²**S**¹**T**² (= ζ), praetermisso **T**², testes adhibui **N**²**S**¹ in illis saltem carminibus, quae integra servaverunt»

«in Laurentianis **G**²**N**¹**P**¹**Q**¹**T**¹ (= γ) potissimum fuit in **PQ** acquiescere, cum **GPar** libro **P** simillimi sint, **Q** pedisseque **NT** sequantur. In reliquis **L**²**RVW** (= δ), cum **W** totus e **V** pendeat, vetustiore **V** quoad superest selegi, et in eius locum, ubi deficit, **W** adhibui; qui ubi et ipse deficit, ad apographum **X**² cessi. Quod ad **R** testem attinet, cum sit in **R**¹ scil. usque ad XIII penitus cum recentioribus contaminatus, illum abieci, postea **R**² semper cum **L**² adhibui, quamquam cum Vaticanis contaminatione minime caret novisque coniecturis abundat, quae Demetrio Triclinio fere omnes debentur. Ad genus Triclinianum etiam **Par** accedit, libris **P** et **V** simillimum, et in **Par**² quasi libri **P**² gemellus; quare rarius commemoravi in adparatu»

«etiam **G**²**P**² et **Par**², ad Ambrosianam stirpem accedentes, sed penitus contaminatos, in XIV et XV rarius commemoravi. Abiciendus autem est **P**³ in XVI et XVII, quippe qui familiae Va sit. Denique saepius fit, ut **SHM** alique sint codices commemorandi in carminibus I-XVIII, qui nullum tamen integrum et perpetuum recensionis fundamentum praebent»

Per *Idyll*. XIX ss.

Oltre La *genus* ζ (=L²**RVW**) sono importanti:

C³ per *Ovum* e XXVII-XXX

D³ per XXIV, XXII, XXVI, XXVIII, M. IV, XXV; **D**⁴ per XXVII

Inoltre:

H: «qui ex **S** pendens ... subiunxit ex alio fonte XXVIII et XXIX»

M: «qui post XVII exscripsit XXII et XXV»

X: «in **X**³ protulit carmen rarissimum XXIV»

recensionis fundamentum

XIX librum **V**

XX, XXI, XXIII libros **RX**

XXII e XXV sono traditi in La e **M** cui si aggiunge per XXII **D**³ (inoltre *PAnt*, POxy 1806, Perg. Paris.-Vind., *PBerol.* 11899)

XXIV: *PAnt* **X** > **D**³, *PAnt* **D**³ > **X**»

Per XXVII **D**⁴ è testimone unico

Per XXVI anche *PAnt* e Perg. Paris.-Vind.

Per XXX oltre a **C**³ il *PAnt*

Per XXVIII il POxy 3551 e *PAnt* e **C**³**H** vs **D**³

Per XXIX la situazione è simile: *PAnt* e **C**³**H** vs **K**

XXXI è trådito (framm.) dal solo *PAnt*

Papiri

<http://promethee.philo.ulg.ac.be/cedopal/index.htm> (ricerca per autori, etc.)

<http://www.papyrology.ox.ac.uk> (per riproduzioni dei papiri di Ossirinco)

Sigle di Gallavotti

Pg = *PHamb* 201 (ante 50 d. C.): XV 41-55, 63-86

Pi = *POxy* 1806 (I d. C. ex.): XXII 8, 38-39, 40-69, 70-84

Py = *POxy* 694 (II d. C. pars prior): XIII 19-34

Ob = *POxy* 2945 (II d. C.): XIV 30-50

Op = *POxy* 3552 (II d. C.): XVIII 12-43

Ow = *POxy* 3550 (II d. C.): XIV 43-56, XVIII 27-52

Ba = *PBerol* 17073 (II d. C.): I 31-35, 73-78

Ok = *POxy* 3546 (II d. C.): II 30-32, 43-49

Po = *POxy* 2064 + 3548 (II d. C. ex.): I 132-152, VI, IV, V 128-150, VII, III, VIII, IX 1-25, XI 15-20

Pe = Perg. Paris.-Vind. (V d. C.): I 14-19, 27-32, 46-52, 59-65; IV 34-38; V 3-8, 50-56, 83-89; XIII 53-66, XXVI 10-20, XV 15-25, 48-59, XVI 6-31, 40-64, XXII 33-35, 65-68

Pu = *POxy* 1618 (V d. C.): V 53-65, 81-93, 110-122, 127-137, 139-150; VII 4-13, 68-117; XV 38-47, 51-57, 59-80, 84-110

Pa = *PAnt* + *PAnt* 207 (V/VI d. C.): I, V, X, XIV, XIII, XII, II, XVIII, XV, XXVI, XXIV, XVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXI, XXII

Perg = Pergamena Berolinensis 5017 (VI/VII ?): XI 20-24, XIV 59-63

Bo = *PBerol* 21182 (VI d. C.): VII 127-135, III 1-8

Be = *PBerol* 11899 (III-IV d. C.): XXII 94-101

Oc = *POxy* 3545 (II d. C.): I 68-74, 78-95

Om = *POxy* 3547 (II d. C.): III 49-IV 2

On = *POxy* 3549 (II d. C.): X 45-56

Ox = *POxy* 3551 (III d. C.): XVII 94-105, XXVIII 1-13

Da aggiungere (non in Gallavotti):

POxy 64. 4430 (II d. C.): III 8-14, 34-37, 39-44, VII 84-87, 127-130

PKöln 5. 212 (II d. C.): XXII 123-130, 179-190

corrotte (exx. 1. 56, 106, 2. 3, 10, 60, 159, 5. 25, 7. 8, 8. 40 ff., 12. 23, 13. 68 f., 14. 4, 15. 7, 50, 72, 98, 17. 2, 18. 25, 22. 39 s.),

congetture e letture false (ad es. 2. 20, 62, 165; 14. 26, 41; 15. 2, 17, 86, 99, 143; 18. 7; 24. 56).

testo di *PAnt* e mss. inaccettabile (2. 60. 67. 128, 12. 23, 14. 4, 38, 43, 15. 16, 18, 127, 128, 18. 27, 24. 125)

Bibliografia specifica (dal 1924 circa)

- Theocrite (Bucoliques grecs, I) / texte et trad. Par Legrand E. Ph. Paris : Les Belles Lettres, 1925
- Theocriti quae supersunt / rec., italice redd. Pisani V. Milano : Ist. Ed. Ital., 1946
- Theocriti carmina / scholarum in usum ed. Latte K. Iserlohn : Silva-Verl., 1948
- Theocritus / ed. with transl. & comment. by A. S. F. Gow. 2nd ed. Cambridge : Cambridge Univ. Pr., 1952
- Die griechischen Bukoliker. Theokrit, Moschos, Bion, / Text übers. & Kommentar von Beckby H. Meisenheim : Hain, 1975
- Idilli / testo, trad., note di Pisani V. ;aggiorn. di Gregorio L. Roma : Nuovo Ist. Edit. Ital., 1984
- Idyll XVII. A stylistic commentary / by Rossi Mary Ann. Amsterdam : Hakkert, 1989
- Theocritus quique feruntur bucolici Graeci / rec. Carlo Gallavotti. 3° ed. Roma : Istituto Poligrafico dello Stato, 1993
- O. Vox, Carmi di Teocrito e dei bucolici greci minori, Torino 1997
- B. Effe, Theokrit. Gedichte. Griechisch-deutsch. Hrsg. u. übers., Düsseldorf 1999
- Encomium of Ptolemy Philadelphus / Theocritus ; text and transl. with introd. and commentary by Richard L. Hunter. Berkeley (Calif.) : University of California Pr., 2003
- Two Theocritus papyri / ed. Hunt A.& Johnson J. London : Egypt Explor. Soc., 1930. 92 p. 2 pl.
- Köhnken, Adolf. - Theokrit : 1950-1994 (1996) / unter Mitarb. von Robert Kirstein. Lustrum 1995 37 : 203-307
- Köhnken, Adolf. - Addenda zu Theokrit 1. Teil (Lustrum 37, 1995). Lustrum 1999 41 : 65-73
- Köhnken, Adolf. - Theokrit 1950-1998. 2 / unter Mitarb. von Anja Bettenworth und Robert Kirstein. Lustrum 1999 41 : 9-63 ; 197-204
- Perrotta G. - Studi di poesia ellenistica. SIFC 1926 IV : 5-68
- Gow A. S. F. - Bucolica. CR 1927 XLI : 166-169.
- Shechter S. - Theocritus 17.2 once again. RhM 1965 CVIII : 184
- Levi M. A. - L'idillio XVII di Teocrito e il governo dei primi Tolemei. RIL 1975 CIX : 202-209
- Fantuzzi M. - Ἐκ Διοῦ ἀρχώμεσθα Arat. Phaen. I e Theocr. XVII,1. MD 1980 V : 163-172
- Gerber D. E. - Theocritus, Idyll 17, 53-57, I. Corolla Londin. : 21-24.
- White H. - Theocritus, Ptolemy Philadelphus and Colonus, I. Corolla Londin. : 149-158
- Belloni L. - Variazioni omeriche e callimachee nel carme XVII di Teocrito. Aevum 1982 LVI : 44-57
- Grottanelli C. - La prova del buon figlio. V. Lanternari-M. Massenzio-D. Sabbatucci (Edd.), Religioni e civiltà. Scritti in memoria di Angelo Brelich, Bari 1982 : 217-234
- Rostropowicz J. - Remarks to Id. XVII, lines 43 and 44 of Theocritus. Eos 1982 LXX : 233-235
- White H. - On a line of Theocritus. CL 1982 II : 165-167
- Rossi M. A. - The « arte allusiva » of Theocritus' Idyll XVII. CL 1983 III : 107-120
- Rossi M. A. - A textual problem in Theocritus, Idyll XVII, 90. MPhL 1984 VI : 89-91
- Brioso Sánchez M. - Teócrito, Idillio xvii 53-57. Habis 1984 XV : 15-19
- Vox O. - Particolari teocritei dall' «Encomio di Tolemeo». CL 1989 V : 87-96
- Lévêque Pierre. - Le blond Ptolémée, les héros et les dieux. N. Fick-Michel (éd.), Mélanges É. Bernand, Paris 1991 : 303-307
- Effe, Bernd. - Alexandrinisches Herrscherlob : Ambivalenzen literarischer Panegyrik. Affirmation und Kritik : zur politischen Funktion von Kunst und Literatur im Altertum / / hrsg. von Gerhard Binder und Bernd Effe. Trier : WVT (Wissenschaftlicher Verlag Trier), 1995: 107-123
- G. Bona, Pindaro tra poeti e filologi alessandrini, «Aevum(ant)» 8, 1995, 87-103
- Fantuzzi, Marco. - Il proemio di Theocr. 17 e Simon. IEG2 fr. 11 W. : eroi, discendenti di semidei. Prometheus 1998 24 (2) : 97-110
- White, Heather. - Notes on Theocritus. Myrtia 1999 14 : 39-56
- Pretagostini, Roberto. - La nascita di Tolemeo II Filadelfo in Teocrito, « Idillio » XVII e la nascita di Apollo in Callimaco, « Inno a Delo ». Letteratura e riflessione sulla letteratura nella cultura classica : tradizione, erudizione, critica letteraria, filologia e riflessione filosofica nella produzione letteraria antica : atti del convegno, Pisa, 7-9 giugno 1999 / a cura di Graziano Arrighetti. Pisa : Istituti Editoriali e Poligrafici Internazionali, 2000 : 157-170
- Molinos Tejada, María Teresa. - Observaciones sobre la lengua de los Idilios XVI y XVII de Teócrito. Actas del X congreso español de estudios clásicos : (21-25 de septiembre de 1999). 1, Sesiones de inauguración y clausura, lingüística griega, literatura griega / ed. por Emilio Crespo y María José Barrios Castro. Madrid : Sociedad Española de Estudios Clásicos, 2000 1: 219-225
- Fantuzzi, Marco. - Theocritus and the « demythologizing » of poetry. Matrices of genre : authors, canons, and society / ed. by Mary Depew and Dirk D. Obbink. Cambridge (Mass.) : Harvard University Pr., 2000 : 135-151
- Hunter, Richard L. - Virgil and Theocritus : a note on the reception of the « Encomium to Ptolemy Philadelphus ». SemRom 2001 4 (1) : 159-163
- Fantuzzi, Marco. - Heroes, descendants of ἡμίθεοι : the proemium of Theocritus 17 and Simonides 11 W2. The new Simonides : contexts of praise and desire / ed. by Deborah Boedeker and David Sider. Oxford ; New York : Oxford University Pr., 2001 : 232-241

Effe, Bernd. - Der Held als Gott : die Apotheose des Herakles in der alexandrinischen Dichtung. Gottmenschen : Konzepte existentieller Grenzüberschreitung im Altertum / Gerhard Binder, Bernd Effe, Reinhold F. Gleis (Hg.). Trier : Wissenschaftlicher Verl. Trier, 2003 : 27-43
Di Marco, Massimo. - Teocrito tra inno e encomio : sul proemio dell'«Idillio» XVII. SIFC 2004 4a ser. 2 (1) : 123-129.
Schneider, Werner J. - Geträufelte Hymnen : ein neuer Vorschlag zum Text von Theocr. id. 17, 2 : ein pindarisches Bild hymnischer Dichtung ? Philologus 2004 148 (2) : 349-354
White, Heather. - Observations on the text of Theocritus. Habis 2007 38 : 123-132
Cusset, Christophe. - Irrévérence de l'éloge du pouvoir lagide dans les Idylles de Théocrite, in B. Delignon-Y. Roman (Édd.), Le poète irrévéréncieux. Modèles hellénistiques et réalités romaines, Paris, De Boccard 2009, 89-102

M. Sanchez-Wildberger, *Theokrit-Interpretationen*, Diss. Zürich 1955, 31-36
Meincke W. - Untersuchungen zu den enkomiasischen Gedichten Theokrits. Ein Beitrag zum Verständnis hellenistischer Dichtung und des antiken Herrscherenkommions. Kiel, 1966, 85 ss.
F. Cairns, *Generic composition in Greek and Roman poetry*, Edinburgh 1972, 100 ss.
Griffiths F. T. - *Theocritus at court*. Leiden : Brill, 1979. x & 135 p.
E. R. Schwinge, *Künstlichkeit von Kunst. Zur Geschichtlichkeit der alexandrinischen Poesie*, München 1986, 59 ss.;
S. Goldhill, *The poet's voice*, Cambridge 1991, 278 ss.
G. Weber, *Dichtung und höfische Gesellschaft*, Stuttgart 1993, 218 ss., 390
Hunter, Richard. - *Theocritus and the archaeology of Greek poetry*. Cambridge ; New York (N. Y.) : Cambridge University Pr., 1996. XII-207 p.
Stephens, Susan A. - *Seeing double: intercultural poetics in Ptolemaic Alexandria*. Berkeley (Calif.) : University of California Pr.

Sulla lingua di Teocrito

Arena R. - Studi sulla lingua di Teocrito. Boll. del Centro di Studi Filol. e Linguistici Siciliani (Palermo Mori) IV-V 1956-1957, 5-27, 42-86
V. Di Benedetto, *Omerismi e struttura metrica degli Idilli dorici di Teocrito*, «ASNP» 25, 1956, 48-60
Turrioni A. - Osservazioni sul lessico degli Idilli dorici di Teocrito. ASNP 1963 XXXII : 211-224
C. Gallavotti, *Sulla protostoria greca di Sicilia attraverso la testimonianza linguistica di Teocrito*, «Kokalos» 10-11, 1964-65, 451-460
K. Strunk, *Dorisches und Hyperdorisches*, «Glotta» 42, 1964, 165-169
W. F. Wyatt, *Short accusative plurals in Greek*, «TAPhA» 97, 1966, 617-643
Stanford W. B. ; . - *On the zeta/sigma-delta variation in the dialect of Theocritus. A literary approach*. Proc. Irish Acad. 1968 LXVII C1 : 1-8
G. Fabiano, *Fluctuation in Theocritus' style*, «GRBS» 12, 1971, 517-537
G. R. McLennan, *Sur l'usage stylistique de l'augment chez Homère et les Alexandrins*, «Mnemosyne» 27, 1974, 225-230
Gold L. H. - *Adjectives in Theocritus. A study of poetic diction in the pastoral Idylls*. Univ. of Wisconsin Madison, 1976. 195 p.
Darms G. - *Die Ionismen des Papyrus Antinoae in der Pharmakeutria des Theokrit*. Glotta 1981 LIX : 165-208.
Dimitrov P. - *La langue de l'idylle de Théocrite. Principes, éléments, expression linguistique*. REG 1981 XCIV : 14-33
Ruijgh C. J. - *Le dorien de Théocrite, dialecte cyrénién d'Alexandrie et d'Égypte*. Mnemosyne 1984 XXXVII : 56-88
M. T. Molinos Tejada, *Bucolici. Los dorismos del Corpus bucolicorum*, Amsterdam 1990
J. G. J. Abbenes, *The Doric of Theocritus. A literary language*, in *Theocritus* / ed. by M. Annette Harder, Remco F. Regtuit and G. C. Walker. Groningen: Forsten, 1996, 1-19
G. Wakker, *The discourse function of particles. Some observations on the use of μάν/μήν in Theocritus*, in *Theocritus* / ed. by M. Annette Harder, Remco F. Regtuit and G. C. Walker. Groningen: Forsten, 1996, 247-263
Schade, Gerson. - *Zu einigen Dialekterscheinungen bei Theokrit und Alkman*. Glotta 1997-1998 74 (3-4) : 237-241
Briand, Michel. - *Les énoncés en ... μὲν... δὲ ... dans les «Idylles» de Théocrite: syntaxe, pragmatique, poétique. Structures parallèles et corrélatives en grec et en latin: actes du colloque de linguistique grecque et latine: Bordeaux, 26-27 septembre 2002 / textes réunis et présentés par Paulo de Carvalho et Frédéric Lambert*. Saint-Étienne : Publications de l'Université de Saint-Étienne, 2005 : 201-223

Isocr. *Euagora* 8-11 οἶδα μὲν οὖν ὅτι χαλεπὸν ἔστιν ὁ μέλλω ποιεῖν, ἀνδρὸς ἀρετὴν διὰ λόγων ἐγκωμιάζειν. σημεῖον δὲ μέγιστον· περὶ μὲν γὰρ ἄλλων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν λέγειν τολμῶσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες, περὶ δὲ τῶν τοιούτων οὐδεὶς πρόποιτ' αὐτῶν συγγράφειν ἐπεχείρησεν. καὶ πολλὴν ἔχω συγγνώμην. (9.) τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς πολλοὶ δέδονται κόσμοι· καὶ γὰρ πλησιάζοντας τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις οἷόν τ' αὐτοῖς ποιῆσαι καὶ διαλεγόμενους καὶ συναγωνιζομένους οἷς ἂν βουλευθῶσιν, καὶ περὶ τούτων δηλῶσαι μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν ξένοις, τὰ δὲ καινοῖς, τὰ δὲ μεταφοραῖς, καὶ μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλὰ πᾶσιν τοῖς εἶδεσιν διαποικίλα τὴν ποίησιν. (10.) τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους οὐδὲν ἕξεστιν τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἀποτόμως καὶ τῶν ὀνομάτων τοῖς πολιτικοῖς μόνον καὶ τῶν ἐνθυμημάτων τοῖς περὶ αὐτὰς τὰς πράξεις ἀναγκαῖόν ἐστιν χρῆσθαι. Πρὸς δὲ τούτοις οἱ μὲν μετὰ μέτρων καὶ ῥυθμῶν ἅπαντα ποιοῦσιν, οἱ δ' οὐδενὸς τούτων κοινωνοῦσιν· ἃ τοσαύτην ἔχει χάριν ὥστ', ἂν καὶ τῇ λέξει καὶ τοῖς ἐνθυμήμασιν ἔχη κακῶς, ὅμως αὐταῖς ταῖς εὐρυθμίαις καὶ ταῖς συμμετρίαις ψυχαγωγῶσιν τοὺς ἀκούοντας. (11.) γνοίη δ' ἂν τις ἐκεῖθεν τὴν δύναμιν αὐτῶν· ἦν γὰρ τις τῶν ποιημάτων τῶν

εὐδοκιμούντων τὰ μὲν ὀνόματα καὶ τὰς διανοίας καταλίπη, τὸ δὲ μέτρον διαλύσει, φανήσεται πολὺ καταδεέστερα τῆς δόξης ἢς νῦν ἔχομεν περὶ αὐτῶν. ὅμως δὲ καίπερ τοσοῦτον πλεονεκτούσης τῆς ποιήσεως, οὐκ ὀκνητέον, ἀλλ' ἀποπειρατέον τῶν λόγων ἐστίν, εἰ καὶ τοῦτο δυνησονται, τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας εὐλογεῖν μηδὲν χεῖρον τῶν ἐν ταῖς ᾠδαῖς καὶ τοῖς μέτροις ἐγκωμιαζόντων

Gow 1952, LXXII:

I - Genuine poems in Doric: *Idd.* 1-7 (I Δωρίδι add. **S**, II Δωρίδι add. *PAnt***KAGP**, III Δωρίδι add. **K**), 10, 11, 14 (Δ[ωρίδι *PAnt*), 15 (Δωρίδι add. *PAnt*), 18 (Δωρίδι add. *PAnt***Tr**), 26 (Δωρίδι *PAnt* et cod. Ath.)

II - Dubious or spurious poems in Doric: *Idd.* 8, 9, 19-21 (20 Δωρίδι **Tr**, 21 Δωρίδι **Tr**), 23 (Δωρίδι **Tr**), 27

III - Poems prevailing in Epic dialect with an admixture of Doric: *Idd.* 13 (Δωρίδι add. *PAnt***KALU**Σarg.), 16 (Δωρίδι add. **LTr**), 17 (Δωρίδι add. **Tr**), 24 (Δωρίδι *PAnt* et cod. Ath.)

IV - Poems in Epic and Ionic: *Idd.* 12 (τῆ κοινῇ Ἰάδι codd., γέγραπται δὲ Ἰάδι διαλέκτῳ Σarg.), 22 (κοινῇ Ἰάδι **XTrM**), 25 (Δωρίδι **Tr**)

V - Poems in Aeolic: *Idd.* 28-31

esempi: -σδ-/-ζ- e inf. -εν/-ειν/-ην

Pisani

II 19 ἔκπεπότησαι, 115 τρέχων, XIV 49 δύστηνοι, XV 2 ἦλθες, αὐτῆ, 49 κεκροτημένοι, XXVI 13 Βάγχου

2. 21 codd. ποθ' ἀμετέρη(ι)σι θύρη(ι)σιν, editori -ησι -αῖσιν, Brunck -αῖσι -αῖσιν, *Il.* 7. 346 παρὰ Πριάμοιο θύρησιν. 3. 44 codd. ἐν ἀγκοίνῃσιν ἐκλίνθη, Winterton -αῖσιν; *Il.* 14. 231 ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύεις
hypothesis di XII: τῆ κοινῇ Ἰάδι codd., γέγραπται δὲ Ἰάδι διαλέκτῳ,

Iperdorismi

ad es. μάλα 3. 46, ποιμάν 1. 7, ἄβας 1. 44, νᾶμα 24. 76, καρῶ 1. 27

* * *

Pantinoe

Pohlenz: 19 αἰολομιτρης, 50 νηον, 54 μισγομενη, 65 φη, 67 Δηλον, ma 62 α vs. ἦ

Gallavotti: 62 ἄ non ἦ, 101 Αἰγυπτίαῖσι non Αἰγυπτίησι, forse 5 ἀμιθέων non ἡμιθέων, 61 Ἄντιγόνας, 63 νωδυνίαν, forse 49 κυανέαν, 56 Αἰακίδα

Ηυντερτῆνος 16, 46, 118; part. in -οῖσα in 36, 130 (unanimemente), 62, 64, 132 (insieme a -οῖσα); ποτεικότα, v. 44; III plur. -οντι 73, 91, 108, 115 (unanimemente trāditi); καλεῦνται 25, ἀριθμεῦνται 27, αἰτεῦ 137 [*Od.* 10. 229 καλεῦντες, etc.]

XVII: **K**[Ambr.] **LWR**[Laur.] **ASU**[Vat.] *PAnt.* (1-31, 42-75, 83-88, 101-103, 111-113), *POxy* 3551 (94-105)

ἐγκῶμιον εἰς Πτολεμαῖον **LWRASU**,]εἰ[ς] Πτολεμαῖο[v] *PAnt.* (ὑπόθεσις) ἐπαίνου Πτολεμαίου **K** (Gallavotti, ma ἔπαινος Πτολεμαίου **K** Gow),
Δωρίδι add. **R** ("Dialectus autem incerta" Gow)

Testo di partenza quello di Gow

ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα καὶ ἐς Δία λήγετε Μοῖσαι, (1)

IC 4. 363, Gortyna I a. C. Σωτάδας / Δαματρίω, / Μοῖσα Δάμα,

IG II² 3790 Atene I d. C., [ἦ μάλα σ]ᾶς ἐδάησαν ἀπὸ φρενὸς ἄξια Μοισᾶ[v], / [Σώκρατ]ες, Ὀγυγίων υἱεῖς Ἐριχθονιδᾶν

Pind. *Nem.* 2. 1-3 ὅθεν περ καὶ Ὀμηρίδαι / ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πόλλ' αἰοῖδοί / ἄρχονται, Διὸς ἐκ προοιμίου.

Od. 8. 499 θεοῦ ἄρχετο

Hes. *Th.* 1 Μουσᾶων Ἐλικωνιάδων ἀρχώμεθ' αἰεῖδεν

*Hes. *Th.* 34 σφᾶς δ' αὐτὰς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν αἰεῖδεν

Hes. *Th.* 36 Μουσᾶων ἀρχώμεθα

*Hes. *Th.* 47 δεῦτερον αὐτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν, / ἀρχόμεναί θ' ὕμνεῦσι θεαὶ † λήγουσαί τ' αἰοῖδης, / ὅσσον

φέρτατός ἐστι θεῶν κράτει τε μεγιστος
 *Hes. fr. 305. 4 ἀρχόμενοι δὲ Λίνου καὶ λήγοντες καλέουσι
 inni omerici: ἄρχοι· αἰεῖδεν (2. 1, 11. 1, 16. 1, 22. 1, 26. 1, 28. 1), σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος (5. 293, 9. 9), Μουσάων ἄρχομαι
 Ἐπόλωνός τε Διός τε (25. 1), ἄρχο Μούσα (31. 1)
 *H. Hom. 21. 3 σὲ δ' αἰδοῦς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν / ἦδυεπῆς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν αἰεῖδει; vd. 1. 17 s. οἱ δέ σ' αἰδοῖ / ἄδομεν ἀρχόμενοι λήγοντές τ'
 *29. 5 οὐ γὰρ ἄτερ σου / εἰλαπῖναι θνητοῖσιν ἴν' οὐ πρώτη πυμάτη τε / Ἰστίη ἀρχόμενος σπένδει
 Alc. fr. 2 ἐγὼ δ' αἰεῖσομαι / ἐκ Διὸς ἀρχομένα
 *Theogn. 1-4 ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὐποτε σεῖο / λήσομαι ἀρχόμενος οὐδ' ἀποπαυόμενος, / ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἐν τε μέσοισιν / αἰεῖσω
 Pind. Nem. 2. 1-3 ὅθεν περ καὶ Ὀμηρίδαι ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πόλλ' αἰδοῖ ἀρχονται, Διὸς ἐκ προοιμίου
 Nem. 5. 25 αἱ δὲ πρῶτιστον μὲν ὕμνησαν Διὸς ἀρχόμεναι σεμνὰν Θέτιν Πηλέα θ'
 Soph. fr. 737b 1 s. Page Φλεγυά] κούρα περιώνυμη μάτερ ἀλεξιπ[ύ]ο[λο] θεοῦ / (.)...], ἀκειροκομασ[.]ενάρξομαι [ὑμ]νον ἐγεροιβόαν
 Ion fr. 27. 6 s. von Blum. σπένδοντες δ' ἄγνως Ἡρακλεῖ τ' Ἀλκμήνη τε, / Προκλεῖ Περσείδαις τ' ἐκ Διὸς ἀρχόμενοι / πίνωμεν, παίζωμεν
 Aristoph. Vesp. 846 Ἐστίας ἀρχόμενοι
 Cratet. fr. 44 K.-A. ἐξ Ἐστίας ἀρχόμενος εὐχομαι θεοῖς
 Sophr. fr. 41 Hordern ἐξ Ἐστίας ἀρχόμενος καλέω Δία πάντων ἀρχαγέταν
 Apoll. Rh. 1. 1 ἀρχόμενος σέο Φοῖβε
 Arat. 1 ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα
 *Arat. 14 τῷ μιν αἰεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἰλάσκονται

Theogn. 1146 Ἐλπίδι τε πρώτη καὶ πυμάτη θυέτω

[Terp.] fr. 2 P. [= 3 Gost.] Ζεῦ πάντων ἀρχά, πάντων ἀγήτωρ, / Ζεῦ, σοὶ πέμπω ταυταν ὕμνων ἀρχάν
 Orph. 243 F Bernabé Ζεὺς πρῶτος γένητο, Ζεὺς ὕστατος ἀργικέραυτος· / Ζεὺς κεφαλή, Ζεὺς μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται = 14 F, 31 F
 Soph. fr. 1129 R. [= adesp. trag. 621 Sn.-K.] οὐδὲ θεοῖσι αὐθαίρετα πάντα πέλονται / νόσφι Διός· κείνος γὰρ ἔχει τέλος ἡδὲ καὶ ἀρχήν
 Isagog. 4 ss. πρέπει δὲ καὶ ποιηταῖς μάλιστα αὕτη ἡ ἀρχὴ ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς συμποσίοις τρεῖς κρατῆρας ἐκίρων καὶ τὸ μὲν πρῶτον Διὸς Ὀλυμπίου, τὸν δὲ δεύτερον Διοσκούρων καὶ ἠρώων, τὸν δὲ τρίτον Διὸς Σωτήρος, διὸ καὶ ὁ Θεόκριτος (sq. 17. 1), ὁ δὲ Ὀρφεὺς πάντα καιρὸν ἀνατίθησι Διὶ λέγων (sq. fr. 243 F 2 Bern.). ὅθεν ἀκολούθως καὶ τῷ ἔθει τῷ παλαιῷ καὶ τῇ ὑποκειμένη ὑποθέσει ἀπὸ Διὸς πεποιήται τὴν ἀρχήν

Il. 9. 96 Ἀτρεΐδῃ κῦδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον, / ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι, οὐνεκα πολλῶν / λαῶν ἐσσι ἄναξ κ.τ.λ
 Dio Chrys. 18. 8 Ὀμηρος δὲ καὶ πρῶτος καὶ μέσος καὶ ὕστατος παντὶ παιδὶ καὶ ἀνδρὶ καὶ γέροντι, τοσοῦτον ἀφ' αὐτοῦ διδοὺς ὅσον ἕκαστος δύναται λαβεῖν
 Philostr. Vita Soph. 2. 26 ξυστάντων ἐπ' αὐτὸν τῶν Ἀπολλωνίου τοῦ Ναυκρατίτου ἐταίρων, ὧν πρῶτος καὶ μέσος καὶ τελευταῖος Μαρκκιανὸς ὁ ἐκ Δολιχῆς ἐγένετο

schol. ad I. Ἀρατεία κέχρηται εἰσβολῇ
 Esiodo di Opp. 1 s. Μοῦσαι Πιερίηθεν, αἰδοῦσι κλείουσαι δευτε, Δί' ἐννεπέτε
 Theog. 48 (Ζῆνα) ἀρχόμεναί θ' ὕμνευσι θεαὶ λήγουσί τ' αἰδοῦσι
 v. 36 Μουσάων ἀρχώμεθα».

Herodot. 4. 39 λῆγει δὲ αὕτη (scil. ἡ ἀκτῆ) ... ἐς τὸν κόλπον τὸν Ἀράβιον, Paus. 8. 52. 1 ἐς ἀνδρῶν ἀγαθῶν φορὰν ἔληξεν ἡ Ἑλλάς, nonché Thuc. 3. 78 ἡ ναυμαχία ... ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν, 1. 51 ἐτελεύτα ἐς νύκτα οὐδὲν εἰς πᾶ λήγον ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν θηλυκὸν (Hdn. II 912. 23), οὐδὲν οὐδέτερον εἰς πᾶ λήγον (Hdn. II 936. 7); nonché Alex. Arphr. in Aristot. Anal prior. CAG 2. 1, 328 Wallies ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ αἰ προτάσεις λήγουσιν εἰς ἕτερα, τρίτον δέ, ἐν ᾧ ἀπὸ διαφόρων ἀρχόμεναι λήγουσιν εἰς ταυτόν; Polyb. 3. 4. 2 ὅ τε γὰρ χρόνος ὁ πεντηκοντακαιτριετής εἰς ταύτ' ἔληγεν, ἢ τ' αὐξήσις καὶ προκοπὴ τῆς Ῥωμαίων δυναστείας ἐτετελείωτο

ἀθανάτων τὸν ἄριστον, ἐπὴν ἴαείδωμεν αἰδοῦσιν·
 αἰείδωμεν codd. (αἰδῶμεν **LW**, αἰδῶμεν **S^{corr}**. Pisani, Rossi): κλείωμεν Schaefer, Gallavotti, Palumbo, αὐδῶμεν Cholmeley, Legrand, Beckby, μνασθῶμεν Latte, αἰνῶμεν Warton, αἴρωμεν vel αἰδῶμεθ' Edmonds | αἰδοῦσιν codd.:]εν αἰδοῦσιν *Pant*, αἰδοῦσιν Latte, αἰδοῦσιν Gallavotti, Palumbo

LXX Deuteron. 18. 11 ἐπαείδων ἐπαοιδὴν, Anacr. 58. 11 αἰεῖω / ἐρωτικὰς αἰδοῦσιν, Maneth. 6. 734 ἀλλ' οὐκ ἀσφαλῶς τις αἰεῖοι τὴνδε γ' αἰδοῦσιν
 Apoll. Rh. 4. 1774 αἰεῖ δ' αἰδοῦσιν / εἰς ἔτος ἐξ ἔτεος γλυκερώτερα εἶεν αἰεῖδεν
 Hes. Theog. 44 κλείουσιν αἰδοῦσιν, Op. 1 αἰδοῦσιν κλείουσι, *HHom.* 16. 5, 19. 49 λίτομαι αἰδοῦσιν
HHom. 1. 18 οἱ δέ σ' αἰδοῦσιν / ἄδομεν ἀρχόμενοι λήγοντές τ'
 Hes. Opp. 1 Μοῦσαι Πιερίηθεν, αἰδοῦσιν κλείουσαι
 Hesych. κ 2093 Latte κλείομι· ἄδομι
 schol. πᾶν ποίημα ὅταν γράφωμεν
 Gow διαθῶμεν αἰδοῦσιν ο μεμνώμεθ' αἰδοῦσιν (anche κοσμῶμεν αἰδοῦσιν (*HHom.* 7. 59)).
 Shechter 1965, 184, αἰδῶμεν αἰδοῦσιν,
 Hymn. Cer. 325 αὐτὶς ἔπειτα <πατήρ> μάκαρας θεοῦς αἰὲν ἕοντας.

Theocr. 16. 1 ss. αἰεὶ τοῦτο Διὸς κούραις μέλει, αἰὲν ἀοιδοῖς, / ὑμνεῖν ἀθανάτους, ὑμνεῖν ἀγαθῶν κλέα ἀνδρῶν. / Μοῖσαι μὲν θεαὶ ἐντί, θεοὺς θεαὶ ἀείδουσι· / ἄμμες δὲ βροτοὶ οἶδε, βροτοὺς βροτοὶ ἀείδωμεν
Schneider ραίνωμεν ἀοιδαῖς/ἀοιδῆς (Pind. *Pyth.* 8. 56 s. χαίρων δὲ καὶ αὐτὸς / Ἀλκμᾶνα στεφάνοισι βάλλω, ραίνω δὲ καὶ ὕμνω, *Isthm.* 6. 19-21 ὕμνε τ', ὦ χρυσάρματα Αἰακίδα, / τέθμιόν μοι φαμί σαφέστατον ἔμμεν / τάνδ' ἐπιστεῖχοντα νᾶσον ραινέμεν εὐλογαίαις)

ἀοιδῆς (ο ἀοιδῆς').

ἀνδρῶν δ' αὖ Πτολεμαῖος ἐνὶ πρώτοισι λεγέσθω

medesima posizione metrica

Il. 9. 709 ὀτρύνων, καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι

Il. 12. 324 ἔσσειθ', οὔτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην

Il. 17. 506 Ἀργείων, ἢ κ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοιισιν ἀλοίη

Il. 18. 194 ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὄ γ' ἔλπομ' ἐνὶ πρώτοιισιν ὀμιλεῖ

altra posizione metrica

Hesiod. *Theog.* 713 οἱ δ' ἄρ' ἐνὶ πρώτοιισι μάχην δριμεῖαν ἔγειραν

altro contesto

[Hesiod.] fr. 372. 5 ἀμφαλλάξ δειπνοῖσιν ἐνὶ πρώτοιισιν ὀπηδεῖ

Apoll. Rh. 1. 128 τὸν μὲν ἐνὶ πρώτοιισι Μυκηναίων ἄγορῆσι

cf. *Il.* 17. 380 ζῶν ἐνὶ πρώτῳ ὀμάδῳ Τρώεσσι μάχεσθαι

Od. 1. 255 εἰ γὰρ νῦν ἐλθῶν δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι

Od. 18. 379 τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοιισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα

e *Od.* 22. 491 πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω

Call. *HDel.* 16 ἀλλὰ οἱ (scil. a Delo) οὐ νεμεσητὸν ἐνὶ πρώτῃσι λέγεσθαι

ἐνὶ Theocr. 2. 26, 14. 49, 18. 33, 22 (vv. 94, 190) 25 (v. 163)

Hes. *Theog.* 27 ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα

καὶ πύματος καὶ μέσσοις· ὁ γὰρ προφερέστατος ἀνδρῶν.

προφερέστατος *PAnthKASU*: προφερέστερος *LWR* Rossi | ἄλλων Legrand (P)

Theogn. 1-4 ὦ ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὔποτε σείο / λήσομαι ἀρχόμενος οὐδ' ἀποπαυόμενος, / ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἔν τε μέσοισιν / αἰέσω

Orph. 243 F Bernabé Ζεὺς πρῶτος γένετο, Ζεὺς ὕστατος ἀργικέραυνος· / Ζεὺς κεφαλή, Ζεὺς μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται = 14 F, 31 F

Dio Chrys. 18. 8 Ὁμηρος δὲ καὶ πρῶτος καὶ μέσος καὶ ὕστατος παντὶ παιδὶ καὶ ἀνδρὶ καὶ γέροντι, τοσοῦτον ἀφ' αὐτοῦ διδοὺς ὅσον ἕκαστος δύναται λαβεῖν

Philostr. *Vita Soph.* 2. 26 ξυστάντων ἐπ' αὐτὸν τῶν Ἀπολλωνίου τοῦ Ναυκρατίτου ἐταίρων, ὧν πρῶτος καὶ μέσος καὶ τελευταῖος Μαρκιανὸς ὁ ἐκ Δολιχῆς ἐγένετο

Il. 9. 96 Ἀτρεΐδῃ κῦδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον, / ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι, οὐνεκα πολλῶν / λαῶν ἔσσι ἄναξ κ.τ.λ.,

Il. 11. 65 ὣς Ἔκτωρ ὅτε μὲν τε μετὰ πρώτοιισι φάνεσκεν, / ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοιισι κελεύων,

Λ 64-65 ὣς Ἔκτωρ ὅτε μὲν τε μετὰ πρώτοιισιν φάνεσκεν, / ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοιισιν κελεύων, X 203 εἰ μὴ οἱ πύματον τε καὶ ὕστατον ἦντετ' Ἀπόλλων

προφερέτης *Il.* 10. 352, *Od.* 8. 128, 221, 21. 134, Hes. *Theog.* 79, 361, Ibyc. fr. S151. 32 Davies [cf. *Iyr. adesp.* fr. 101 I 8 Page], Antim. fr. 23 e 24 Wyss, Theocr., Arat. 177, 240, 325; Apoll. Rh. 1. 113, 2. 209, 3. 465, 730, Nic. *Ther.* 396, 498, 698

Scutum 260 Ἄτροπος οὐ τι πέλεν μεγάλη θεός, ἀλλ' ἄρα ἢ γε / τῶν γε μὲν ἀλλῶν προφερέτης τ' ἦν πρεσβυτάτη τε

Plat. *Euthyd.* 271b 4 οὗτος δὲ προφερέτης καὶ καλὸς καὶ ἀγαθὸς τὴν ὄψιν “che sembra più vecchio della sua età”, “ben cresciuto”;

Aristox. fr. 39 καθόλου μὲν φυλάττεσθαι τὸ καλούμενον προφερέτης, οὔτε γὰρ τῶν φυτῶν οὔτε τῶν ζῴων εὐκαρπα τὰ προφερέη γίγνεσθαι, ἀλλὰ χρόνον τινὰ προπαρασκευάζεσθαι τῆς καρποφορίας, ἐν ᾧ ἐξισχύσαντα καὶ τετελειωμένα τὰ σώματα παρέχειν τὰ τε σπέρματα καὶ τοὺς καρποὺς δεδύνηται “prematuro”, “forzato” “precoce”

Galen. *simpl. medicament. temp. ac fac.* 12. 235 φάρμακον δ' ἔστιν ὁ πομφόλυξ, εἰ πλυθείη, σχεδὸν ἀπάντων ὅσα ζηραίνειν ἀδήκτως πέφυκε προφερέστατον, ὅθεν εἷς τε τὰ καρκινώδη τῶν ἐλκῶν ἔστιν ἐπιτήδειος καὶ τᾶλλα τὰ κακοῖηθαι πάντα; Lucian. *parasit.* 26 ἐπειδὴν καὶ τούτων ἀποδείξαιμι τὴν παρασιτικὴν πολὺ κρατοῦσαν, δῆλον ὅτι τῶν ἄλλων τεχνῶν δόξει προφερεστάτη;

astrol. 12 καὶ τὸ ξυτὸν τῶν Ἀργείων ἄρχειν ἐγνώσαν ἐωυτῶν ὅστις τοῦ ἐτέρου σοφίην προφερέστερος.

Il. 10. 351-353 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπέην ὅσον τ' ἐπὶ οὐρα πέλονται / ἡμιόνων· αἱ γὰρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν / ἐλκέμεναι νεοῖο

βαθείης πηκτὸν ἄροτρον

Od. 21. 134 οἱ περ ἐμείο βίη προφερέστεροί ἐστε

Hes. *Theog.* 79 Καλλιόπη θ' ἡ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἀπασέων

Hes. *Theog.* 361 καὶ Στύξ, ἡ δὴ σφρων προφερεστάτη ἐστὶν ἀπασέων

Ibyc. fr. S151. 32 Davies τῶν μὲν προ[οφ]ερέστατος α[ι]χμᾶι

Antim. fr. 20. 3 Wyss τὸ βᾶ οἱ προφερέστερον εἶη

Antim. fr. 23. 6 Wyss τὸ βᾶ οἱ προφερέστερον εἶη

Apoll. Rh. 1. 113 τῷ καὶ πασάων προφερεστάτη ἔπλετο νηῶν

Apoll. Rh. 3. 465 εἴθ' ὄγε πάντων / φθείσεται ἡρώων προφερέστατος εἶτε χερείων

Nic. *Ther.* 498 ὁ γὰρ προφερέστατον ἄλλων

Nic. *Ther.* 698 ὁ δὲ τοι προφερέστατον ἄλκαρ / ἐσσεῖται

Passi formalmente dissimili dal modello seguito da Teocrito

Od. 8. 128 ἄλματι δ' Ἀμφιάλος πάντων προφερέστατος ἦεν

Od. 8. 221 τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι, (nell'arco)

Arat. 325 οὐρανὸν εἰσανιδῶν προφερέστερα θηήσασθαι

Arat. 177 ἀλλ' αἰεὶ Ταῦρος προφερέστερος Ἥνιοχοιο

Arat. 240 Ἰχθὺς εἰς ἄλλου προφερέστερος ἄλλου

Apoll. Rh. 2. 209 Κλυτε Πανελλήνων προφερέστατοι, εἰ ἐτεὸν δὴ

Apoll. Rh. 3. 730. εἴ γέ τι σῆς ψυχῆς προφερέστερον ἤ τι παίδων / σῶν θείην, οἱ δὴ μοι ἀδελφείοι γεγάασιν

Nic. *Ther.* 396 τεκμαίρευ δ' ὀλίγον μὲν ἀτὰρ προφερέστατον ἄλλων

Situazioni di varietà testuale

Od. 8. 128: πολὺ φέρτατος **U** (a 129 per πολὺ φέρτατος "multi" hanno προφερέστερος -τατος)

Od. 8. 221 προφερέστατος *PStrassb.* codd. pauci

Antim. fr. 23. 6 Matth. προφερέστατος ut videtur *PBerl* 21127

Theocr. 17. 4 προφερέστερος **LWR**

Nic. *Ther.* 698 ἄλλων **OEut.**, ἄλκαρ **Σ^{7p}**

Callim. *H.* V 36 ὡς ἔθος Ἀργείων τοῦτο παλαιότερον

Idyll. 15. 145 τὸ χρῆμα σοφώτατον ἂ θήλεια (σοφώτατον *PAnt* Hartung; -τερον codd.), 25. 48 ὅστις ἐπ' ἄγρων τῶνδε

γεραίτερος αἰσυμνήτης (γεραρώτατος **WR**),

γεραρώτερος *Il.* 3. 211.

Kühner-Gerth I 22: *Od.* 21. 373 αἶ γὰρ πάντων ... μνηστήρων χερσὶν τε βίηφί τε φέρτερος εἶην

7. 156 Ἐχένος, / ὅς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν, *X. Cyr.* 5. 1. 6 ἡμῶν ὁ γεραίτερος, *Theokr.* 17, 4

Teocrito 25. 5 τὸν γὰρ φασὶ μέγιστον ἐπουρανίων κεχολῶσθαι, 44 τοῦ γὰρ με καὶ ἤγαγεν ἐνθάδε χρεῖω, 197 τὸ γὰρ

πολέων περ ἐόντων, fr. 3. 5 (*Berenice*) ὁ γὰρ θ' ἱερώτατος ἄλλων

ἦρωες, τοὶ πρόσθεν ἀφ' ἡμιθέων ἐγένοντο,

(5)

αἱμιθεων ut videtur *PAnt*, ἡμιθεων *Meliadò*

αἱμιθεων: cf. αἰμισέων in *IG* XII 2. 1 Mytilene IV pars prior; αἱμιθέων Alc. fr. 42. 13 V., αἰμιόνοις Sapph. fr. 44. 14 V.

Opp. 158-160 Ζεὺς Κρονίδης ποίησε, δικαιοτέρον καὶ ἄρειον, / ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἱ καλέονται / ἡμίθεοι, προτέρη γενεὴ κατ' ἀπίρονα γαῖαν (*Il.* 2. 110 = 6. 67, 15. 733, 20. 78 ὦ φίλοι, ἦρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος; 2. 256 ἦρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις; 15. 219 δῦνε δὲ πόντον ἰών· πόθεσαν δ' ἦρωες Ἀχαιοί; *Od.* 24. 68 καὶ μέλιτι γλυκερῷ· πολλοὶ δ' ἦρωες Ἀχαιοί).

Diodoro Siculo: 4. 1. 1 τὸ πλῆθος τῶν γενεαλογουμένων ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν; 4. 1. 4 μέγιστα γὰρ καὶ πλείστα συνετελέσθησαν πράξεις ὑπὸ τῶν ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων καὶ πολλῶν ἄλλων ἀνδρῶν ἀγαθῶν; 4. 1. 5; 4. 85. 7; 5. 49. 6.

Il. 12. 23 ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν

Teocrito 18. 136 χαῖρε, ἄναξ Πτολεμαῖε· σέθεν δ' ἐγὼ ἴσα καὶ ἄλλων / μνάσομαι ἡμιθέων; 18. 18 μῶνος (scil. Menelao) ἐν ἡμιθέοις Κρονίδαν Δία πενθερὸν ἐξεῖς; 22. 29 Ἀργῶ ... / Βέβρυκας εἰσαφίκανε θεῶν φίλα τέκνα φέρουσα,

13. 69 ἰστία δ' ἡμίθεοι μεσονύκτιον αὐτε καθαίρουσιν, 24. 132 Κάστορι δ' οὔτις ὁμοῖος ἐν ἡμιθέοις πολεμιστῆς; 15. 137 ἔρπει, ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐνθάδε κῆς Ἀχέροντα / ἡμιθέων, ὡς φαντί, μονώτατος. οὔτ' Ἀγαμέμνων / τοῦτ' ἔπαθ' οὔτ' Αἴας ὁ μέγας, βαρυμάνιος ἦρως, / οὔθ' Ἐκτωρ, Ἐκάβας ὁ γεραίτατος εἵκατι παίδων.

13. 28 τᾶμος ναυτιλίας μιμνάσκετο θεῖος ἄωτος / ἡρώων, 73 Ἡρακλῆην δ' ἦρωες ἐκερτόμεον λιποναύταν, 22. 78 ὡς δ' αὐτως ἦρωας ἰὼν ἐκαλέσατο πάντας / Μαγνήσεως ἀπὸ νηὸς ὑπέιροχος ἐν δαΐ Κάστρω, 92 ἦρωες κρατερὸν Πολυδεῦκεα θαρσύνεσκον, i Dioscuri 22. 163 ἡμῆεις δ' ἐν πάντεσσι διάκριτοι ἡρώεσσι, 24. 80 ἀπὸ στέρνων πλατὺς ἦρως (Eracle), 106 υἱὸς Ἀπόλλωνος μελεδωνεὺς ἄγρυπνος ἦρως (Lino), [25.] 178 (Eracle), i Greci a Troia 22. 216 φίλοι δέ τε πάντες ἀοιδοί / Τυνδαρίδαις Ἑλένη τε καὶ ἄλλοις ἡρώεσσιν, / Ἴλιον οἱ διέπεσαν ἀρήγοντες Μενελάω e 15. 138, vd. *supra* (Aiace), 16. 80 ἐν δ' αὐτοῖς Ἰέρων προτέροις ἴσος ἡρώεσσι

Simon. fr. 11 W. (*Elegia per i caduti di Platea*) vv. 17 ss. ἐπώνυμον ὄπ[λοτέρ]οισιν / ποίησ' (scil. Omero) ἡμ[ι]θέων ὠκύμορον γενεῆ[ν].

Il. 12. 23 ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν

Hes. *Op.* 160 Ζεὺς Κρονίδης ποίησε, δικαιοτέρον καὶ ἄρειον, / ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἱ καλέονται / ἡμίθεοι, προτέρη γενεὴ κατ' ἀπίρονα γαῖαν

Callin. fr. 1. 19 λαῶν γὰρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρὸς / θνήσκοντος, ζῶων δ' ἄξιος ἡμιθέων

Pind. *Pyth.* 4. 12, 184, 211

Simon. fr. 245. 2 Polt. οὐδὲ γὰρ οἱ πρότερον πέλοντο / θεῶν ἐξ ἀνάκτων υἱ<έ>ες ἡμίθεοι,

HHomSol. 19 ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν / ἡμιθέων ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἔδειξαν; *HHomLun.* 19 σέο δ' ἀρχόμενος κλέα φωτῶν / ἄσσομαι ἡμιθέων ὧν κλειούσ' ἔργματ' αἰοῖδοι.

Eur. *IA* 172 Ἀχαιῶν τε πλάτας ναυσιπόρους ἢ/μιθέων, οὓς ἐπὶ Τροίαν / ἐλάταις χιλιόναυσιν

Acus. *FGrHist* 2 F 30 γίνονται δὲ αὐτῶν παῖδες ἐξ αὐτῆς Ζήτης καὶ Κάλαις, οἱ καὶ δι' ἀρετὴν μετὰ τῶν ἡμιθέων εἰς Κόλχους ἐπὶ τὸ νάκος ἔπλευσαν ἐν τῇ Ἀργοί, 12x in Isocrate (ad es. *Nicochl.* 49 ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πολέμους τοὺς τῶν ἡμιθέων ἐμυθολόγησεν), 4x in Platone (ad es. *Apol.* 28c 1 φαῦλοι γὰρ ἂν τῷ γε σῶ λόγῳ εἶεν τῶν ἡμιθέων ὅσοι ἐν Τροίᾳ τετελευτήκασιν οἳ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Θετίδος υἱός), Xenoph. *conh.* 8. 31 καὶ Ὀρέστης δὲ καὶ Πυλάδης καὶ Θησεύς καὶ Πειρίθους καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν ἡμιθέων οἱ ἀριστοὶ ὑμνοῦνται οὐ διὰ τὸ συγκαθεύδειν ἀλλὰ διὰ τὸ ἀγασθαι ἀλλήλους τὰ μέγιστα καὶ κάλλιστα κοινή διαπεπραῶχθαι.

Isocr. *Panegy.* 84 ἀλλὰ τῶν αὐτῶν τοῖς ἐκ τῶν θεῶν γεγονόσιν καὶ καλουμένοις ἡμιθέοις ἀξιοθεῖεν, *Euag.* 39 οὐδεὶς οὔτε θνητὸς οὔθ' ἡμίθεος οὔτ' ἀθάνατος εὐρεθήσεται (*Hel.* 48 ἦς (scil. Elena) ἔνεκα πολλοὶ τῶν ἡμιθέων ἀποθνήσκουσιν ἠθέλησαν).

Theocr. 15. 47 ἐν ἀθανάτοισιν

Apoll. Rh. 4. 1642 τὸν (scil. Talos) μὲν, χαλκείης μελιγενέων ἀνθρώπων / ῥίζης λοιπὸν ἔοντα μετ' ἀνδράσιν ἡμιθέοισιν

Il. 1. 251 τῷ δ' ἦδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων / ἐφθίαθ', οἳ οἱ πρόσθεν ἄμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο / ἐν Πύλῳ ἡγαθήη, 9. 524 οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν / ἠρώων; *Od.* 11. 629 αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι / ἀνδρῶν ἠρώων, οἳ δὴ τὸ πρόσθεν ὄλοντο

Pind. *Ol.* 2. 2 Ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι, / τίνα θεόν, τίν' ἦρωα, τίνα δ' ἄνδρα κελαδήσομεν;

ῥέξαντες καλὰ ἔργα σοφῶν ἐκύρησαν αἰοιδῶν·
ἔργα Meliadō

Il. 10. 282 ῥέξαντας μέγα ἔργον, ὃ κε Τρώεσσι μελήσει, 10. 524 s. θηεῖντο δὲ μέρμερα ἔργα / ὅσ' ἄνδρες ῥέξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας, *Od.* 6. 286 καὶ δ' ἄλλη νεμεσῶ ἢ τις τοιαυτὰ γε ῥέζει, *Il.* 22. 305 μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

22. 118 ὅγε ῥέξαι τι λιλαίόμενος μέγα ἔργον; cf. anche 26. 37 αἴ τὸδε ἔργον ἔρεξαν ὀρίαντος Διονύσου

περικαλλέα ἔργα (*Od.* 2. 117, 7. 111, Hes. fr. 26. 6, 129. 23), cf. Sapph. fr. 39. 3 V. πόδας δὲ / ποίκιλος μάσλης ἐκάλυπτε, Λύδι/ον κάλον ἔργον

Pyth. 7. 18-19 τὸ δ' ἄχνημαι, / φθόνον ἀμειβόμενον τὰ καλὰ ἔργα, *Nem.* 6. 30 αἰοῖδαι καὶ λόγοι τὰ καλὰ σφιν ἔργ' ἐκόμισα,

Ol. 2. 97 τὸ λαλαγήσαι θέλον / κρυφὸν τιθέμεν ἐσλῶν καλοῖς / ἔργοις,

Nem. 7. 14 ἔργοις δὲ καλοῖς ἔσπυρον ἴσαμεν ἐνὶ σὺν τρόπῳ, / εἰ Μναμοσύνας ἔκατι λιπαράμπυκος / εὐρήται ἄποινα μόχθων κλυταῖς ἐπέων αἰοιδαῖς,

fr. 121. 4 πρέπει δ' ἐσλοῖσιν ὑμνεῖσθαι ... καλλίσταις αἰοιδαῖς. / τοῦτο γὰρ ἀθανάτοισιν τιμαῖς ποτιψαύει μόνον {ῥηθέν}, / θνάσκει δὲ σιαθὲν καλὸν ἔργον (vd. anche *Isthm.* III/IV 60 e 6. 22)

Bacchyl. 9. 82 τὸ γέ τοι καλὸν ἔργον / γνησίῳν ὕμνων τυχὸν / ὑψοῦ παρὰ δαίμοσι κεῖται

13. 169 ὃ τε πανδ[α]μάτω[ρ] χρό/νος τὸ καλῶς / [ἐ]ργμῆνον αἰὲν ἀ[έ]ξει[ε].

Herodot. 8. 75. 2, Thuc. 6. 33. 4,

Isocr. *Panath.* 260 τελευτήσας δὲ τὸν βίον μεθέξειν ἀθανασίας, οὐ τῆς τοῖς θεοῖς παρουσίας, ἀλλὰ τῆς τοῖς ἐπιγιγνομένοις περὶ τῶν διενεγκόντων ἐπὶ τινὶ τῶν καλῶν ἔργων μνήμην ἐμποιοῦσης,

Plat. *AP* 7. 99. 3 σοὶ δέ, Δίῳν, ῥέξαντι καλῶν ἐπινίκιον ἔργων / δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν

Teocrito 15. 46 πολλὰ τοι, ὦ Πτολεμαίε, πεποιήται καλὰ ἔργα, / ἐξ ὧ ἐν ἀθανάτοισιν ὁ τεκῶν

Il. 22. 304 s. μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι

iat: vv. 7 καλὰ εἰπεῖν, 11 μυρία εἰπεῖν, 13 μέγα ἔργον, 18 φίλα εἰδῶς, 38 φαντὶ ἀδεῖν, 62 δέ οἱ, 63 πατρὶ εἰοικῶς, 75 δέ οἱ, 135 χαῖρε, ἄναξ

αἰδοίων βροτῶν κυρήσαι (Hom. *Epigr.* 6, 6

HCer. 188 s. e *HVen.* 173 s. μελάθρου / κύρε κάρη

Archil. fr. dub. 326. 2 W. κουριδίων εὐτ' ἐκύρησε γάμων,

Eschilo (ad es. *Pers.* 910 δύστηνος ἐγὼ στυγεράς μοίρας / τῆσδε κυρήσας ἀτεκμαρτοτάτης, 797 ἀλλ' οὐδ' ὁ μείνας νῦν ἐν Ἑλλάδος τόποις / στρατὸς κυρήσει νοστήμου σωτηρίας).

Idyll III 51 ὅς τόσσων ἐκύρησεν, ὅσ' οὐ πευσεῖσθε βέβαλοι

Od. 3. 270, 11. 368: μῦθον ὡς ὅτ' αἰοιδὸς ἐπισταμένως καταλέξας

Pyth. 3. 112-114: Νέστορα καὶ Λύκιον Σαρπηδόν', / ἀνθρώπων φάτις, ἐξ ἐπέων / κελαδενῶν, τέκτονες οἶα σοφοὶ / ἄρμωσαν, γιγνώσκομεν

αὐτὰρ ἐγὼ Πτολεμαῖον ἐπιστάμενος καλὰ εἰπεῖν

Theocr. 16. 66 αὐτὰρ ἐγὼ τιμὴν τε καὶ ἀνθρώπων φιλότητα, 25. 206 αὐτὰρ ἐγὼ κέρας ὕγρον ἑλὼν κοίλην τε φαρέτρην, 25. 227 αὐτὰρ ἐγὼ θάμνοισιν ἄφαρ σκιεροῖσιν ἐκρύφθην

6. 32 ἄγγελον. αὐτὰρ ἐγὼ κλαξῶ θύρας, ἔστε κ' ὁμόση; cf. anche 7. 131 εἶρφ' ὀδόν· αὐτὰρ ἐγὼν τε καὶ Εὐκρίτος ἐς Φρασιδάμω

Call. αὐτὰρ ἐγὼ Μουσέων πεζὸν [ἐ]πιεμὶ νομόν (fr. 112. 9 Pf.), αὐτὰρ ἐγὼ τυτθὸς παρέ[την γ]όνος (fr. 260. 42 Pf.).

HSol 31. 17 ss. χαίρε ἄναξ ... / ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν / ἡμιθέων ὧν ἔργα θνητοῖσιν ἔδειξαν, *HLun.* 32. 17 ss. χαίρε ἄνασσα θεὰ ... / ... σέο δ' ἀρχόμενος κλέα φωτῶν / | ἄσομαι ἡμιθέων ὧν κλείουσ' ἔργματ' αἰδοῖοι / Μουσῶν θεράποντες ἀπὸ στομάτων ἐροέντων).

Simon. 11. 19-22 ἄλλα σὺ μὲν νῦν χαίρε, θεᾶς ἔρικυ[δέος υἱέ / κούρης εἶν]αλίου Νηρέος· αὐτὰρ ἐγὼ[/ κικλήσκω] σ' ἐπίκουρον ἔμοι, π[ολυώνυμ]ε Μοῦσα, / εἰ πέρ γ' ἀν[θρώπων] εὐχομένω[ν] μέλαι formula αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοιδῆς

Hymn.Hom.Ap. 177 αὐτὰρ ἐγὼν οὐ λήξω ἐκηβόλον Ἀπόλλωνα / ὑμένειν ἀργυρότοξον ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ (nel passaggio dalla sezione della a quella delfica), 546 καὶ σὺ μὲν οὕτω χαίρε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ / αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' αἰοιδῆς *Callim.* fr. 112. 9 χαίρε, Ζεῦ, μέγα καὶ σὺ, σάω δ' [ἴλο]ν οἶκον ἀνάκτων / αὐτὰρ ἐγὼ Μουσέων πεζὸν [ἔ]πειμι νομόν *Poseidippos, SH* 705. 21 αὐτὰρ ἐγὼ / γήραϊ μυστικὸν οἶμον ἐπὶ Ῥαδάμανθυν ἰκοίμην)

Emped. fr. 35. 1 D.-K. αὐτὰρ ἐγὼ παλίνροσος ἐλεύσομαι ἐς πόρον ὕμνων, / τὸν πρότερον κατέλεξα

Theocr. 6. 32 ταῦτα δ' ἴσως ἐσορεύσα ποεῦντά με πολλὰκι πεμψεῖ / ἄγγελον. αὐτὰρ ἐγὼ κλαξῶ θύρας, ἔστε κ' ὁμόση / αὐτά μοι σοροσεῖν καλὰ δέμνια τᾶσδ' ἐπὶ νάσω; 7. 131 χῶ μὲν ἀποκλίνας ἐπ' ἀριστερὰ τὰν ἐπὶ Πύξας / εἴρφ' ὀδόν· αὐτὰρ ἐγὼν τε καὶ Εὐκρίτος ἐς Φρασιδάμω / στραφθέντες; 16. 66 χαίρετώ ὅστις τοῖος, ἀνήριθμος δέ οἱ εἶη / ἄργυρος, αἰεὶ δὲ πλεόνων ἔχοι ἴμερος αὐτόν / αὐτὰρ ἐγὼ τιμὴν τε καὶ ἀνθρώπων φιλότητα / πολλῶν ἡμιόνων τε καὶ ἵππων πρόσθεν ἐλοίμαν

XXV αὐτὰρ continuativo: 206 τὸν μὲν ἔμοι πρῶτιστα τελεῖν ἐπέταξεν ἄεθλον / Εὐρυσθεύς, κτεῖναι δέ μ' ἐφίετο θηρίον αἰνόν (scil. il leone nemeo). / αὐτὰρ ἐγὼ κέρας ὕγρον ἔλων κτλ.; 227 αὐχηρὰς πεπάλακτο φόνω χαροπὸν τε πρόσωπον / στηθεὰ τε, γλώσση δὲ περιλιχμάτο γένειον (scil. il leone nemeo). / αὐτὰρ ἐγὼ θάμνοισιν ἄφαρ σκιεροῖσιν ἐκρύφθην.

Apoll. Rh. 4. 805 μὴ τις εἰοῦ (scil. di Zeus) ἀντάξιος ἄλλος ἀνάσοι / ἀθανάτων, ἀλλ' αἰὲν ἐὼν κράτος εἰρύοιτο. / αὐτὰρ ἐγὼ τὸν ἄριστον ἐπιχθονίων πόσιν εἶναι / δῶκά τοι (scil. Era a Teti)

ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν (*Il.* 4. 404); ε. αἴσιμα ῥέξειν (*ep.* 15. 23); and ἐ. μείλιχος εἶναι (*Il.* 17. 671

Od. 11. 368 μῦθον δ' ὥς ὅτ' αἰοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξα, *Hymn.Hom.Herm.* 479 ... καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπισταμένως ἀγορεύειν (cf. anche *Od.* 21. 406 ὥς ὅτ' ἀνήρ φορμυγγος ἐπιστάμενος καὶ αἰοιδῆς / ῥηϊδίως ἐτάνουσε νέω περὶ κόλλοπι χορδῆν)

Il. 22. 304 s. μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι

Hymn.Hom.Herm. 479 εὐμόλπει μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην / καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπισταμένως (ἐπισταμένην *Barnes*) ἀγορεύειν.

Od. 8. 166 οὐ καλὸν ἔειπες ἀτασθάλω ἀνδρὶ ἔοικας

Eur. Hippol. 291 ἐγὼ θ' ὄπηι σοι μὴ καλῶς τόθ' εἰπόμην, in *Hec.* 382 καλῶς μὲν εἶπας, θύγατερ, ἀλλὰ τῷ καλῷ / λύπη πρόσεστιν

Suppl. 293 εἶπω τι, τέκνον, σοὶ τε καὶ πόλει καλόν;

Or. 1293 ὡς τᾶλλα γ' εἶπας, εἶπερ εὐτυχήσομεν, / κάλλισθ', *Bacch.* 818 καλῶς γὰρ ἐξείπας τάδε

Soph. OR 1172 ἢ δ' ἔσω / κάλλιστ' ἂν εἶποι σὴ γυνὴ τὰδ' ὡς ἔχει.

εἰπὴν *Ambr.* G 32

πόλις/πόλισμα, θήρ/θηρίον, ἀγρευτήρ/ἀγρευτής

ὕμνησαιμ' ὕμνοι δὲ καὶ ἀθανάτων γέρας αὐτῶν.

ὕμνοιτεκ *Meliadō*

Il. 10. 240 ὡς ἔφατ', ἔδεισεν δὲ περὶ ξανθῷ *Μενελάω*

Theocr. 16. 2 ὕμνεῖν ἀθανάτους, ὕμνεῖν ἀγαθῶν κλέα ἀνδρῶν, 103 ὕμνεῖν σὺν λαοῖσι καὶ αἰχμητῆν Ἰέρωνα

17. 135 ss. χαίρε, ἄναξ Πτολεμαίε· σέθεν δ' ἐγὼ ἴσα καὶ ἄλλων / μνάσομαι ἡμιθέων, δοκέω δ' ἔπος οὐκ ἀπόβλητον / φθέγξομαι ἐσομένοισι ἀρετῆν γε μὲν ἐκ Διὸς αἰτεῦ

Isthm. 3. 7 ἐυκλέων δ' ἔργων ἀποινα χρῆ μὲν ὕμνησαι τὸν ἐσλόν, *Critias* fr. 4. 1-2 West καὶ νῦν Κλεινίου υἱὸν Ἀθηναῖον στεφανώσω / Ἀλκιβιάδην νέοισιν ὕμνησας τρόποις, *Plat. Legg.* 7. 802a τοὺς γε μὴν ἔτι ζῶντας ἐγκωμίοις τε καὶ ὕμοις τιμᾶν οὐκ ἀσφαλές, πρὶν ἂν ἅπαντά τις τὸν βίον διαδραμῶν τέλος ἐπιστήσῃται καλόν

Plat. Legg. 700b 1-2 καὶ τι ἦν εἶδος ὠδῆς εὐχαὶ πρὸς θεοῦς, ὄνομα δὲ ὕμοι ἐπεκαλοῦντο, *Legg.* 607a 4 εἰδέναι δὲ ὅτι ὅσον μόνον ὕμνους θεοῖς καὶ ἐγκώμια τοῖς ἀγαθοῖς ποιήσεως παραδεκτέον εἰς πόλιν

Ammon. Diff. 482 *Nickau* ὕμνος ἐγκωμίου διαφέρει. ὁ μὲν γὰρ ὕμνος ἐστὶ θεῶν, τὸ δὲ ἐγκώμιον ἀνθρώπων; *Men. Rhet.* I 331-32 R-W ἔπαινος δὲ τις γίνεται, ὅτε μὲν εἰς <θεοῦς, ὅτε δὲ εἰς τὰ θνητὰ> καὶ ὅτε μὲν εἰς <θεοῦς, ὕμνους καλοῦμεν, καὶ τούτους αὐ διαιροῦμεν κατὰ θεὸν ἕκαστον· τοὺς μὲν γὰρ εἰς Ἀπόλλωνα παιᾶνας καὶ ὑπορχήματα ὀνομάζομεν, τοὺς δὲ εἰς Διόνυσον διθυράμβους καὶ ἰοβάκχους, καὶ ὅσα τοιαῦτα ..., τοὺς δὲ εἰς Ἀφροδίτην ἐρωτικούς, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων θεῶν ἢ τῶ ... γένει ὕμνους καλοῦμεν <ἦ> μερικώτερον <οἶον> πρὸς Δία

Alcune traduzioni:

Legrand 1925, 146: «les hymnes font honneur aux Immortels eux-mêmes

Gow 1952, p. 131: «and songs are the meed even of the immortals themselves»

Beckby 1975, 139: «denn Lieder sind Ehre sogar für die Götter»

Palumbo 1993, p. 287: «gli inni sono un dono anche per gli immortali»

Vox 1997, p. 263: «gli inni sono un onore per gli immortali stessi»

Effe 1999, p. 129: «Preislieder sind eine Ehrengabe auch für die Unsterblichen selbst»

Hunter 2003, p. 104: “I shall hymn Ptolemy; hymns are what even the immortals receive”

Teocrito 16. 2 ὑμνεῖν ἀθανάτους, 50 τίς δ' ἂν ἀριστήας Λυκίων ποτέ, τίς κομόωντας / Πριαμίδας ἢ θῆλυν ἀπὸ χροιάς Κύκνον ἔγνω, / εἰ μὴ φυλόπιδας προτέρων ὑμνησαν αἰοδοί;, 22. 1 Ὑμνέομεν Λήδας τε καὶ αἰγίοχου Διὸς υἱῷ, 4 ὑμνέομεν καὶ δις καὶ τὸ τρίτον ἄρσενα τέκνα / κούρης Θεστιάδος, Λακεδαιμονίου δὲ ἀδελφού, 26 ἀμφοτέρους ὑμνέων Πολυδεύκεα πρῶτον αἰείσω, 135 καὶ σὺ μὲν ὑμνησαί μοι, ἄναξ· σὲ δέ, Κάστορ, αἰείσω, 214 χαίρετε, Λήδας τέκνα, καὶ ἡμετέροις κλέος ὕμνοις / ἐσθλὸν αἰεὶ πέμποιτε, 219 ὑμνήσας Πριάμοιο πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν / Ἰλιάδας τε μάχας Ἀχιλλῆά τε πύργον αὐτῆς
1. 61 αἶ κά μοι τῷ, φίλος, τὸν ἐφίμερον ὕμνον αἰείσης

Il. 16. 558 ὡς καὶ ἐγὼν ... κείσομ', ἐπεὶ κε θάνω· νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην

A 118 αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἐτοιμάσατ' ὄφρα μὴ οἶος / Ἀργείων ἀγέραςτος ἔω, ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε con 368 s. καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσατο μετὰ σφίσιν υἴες Ἀχαιῶν, / ἐκ δ' ἔλον Ἀτρείδῃ Χρυσῆϊδα καλλιπάρηον, A 162 καὶ δὴ μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλείς, / ὧ ἐπι πολλὰ μόγησα, δόσαν δέ μοι υἴες Ἀχαιῶν
Theocr. 22. 223 γεράων δὲ θεοῖς κάλλιστον αἰοδαί
Pind. *Isthm.* 1. 14 ἀλλ' ἐγὼ Ἡροδότῳ τεύχων τὸ μὲν ἄρματι τεθρίππῳ γέρας
Il. 4. 49, 24. 70 γέρας ἡμεῖς, *Od.* 15. 522 γέρας ἔξειν, *HHomMerc.* 291 γέρας ἔξεις

Ἰδαν ἐς πολυδενδρον ἀνήρ ὑλατόμος ἐλθών

ύλατόμος **KLa**: ύλητόμος sive ύλοτόμος (Rossi) **Va** | ἐνθῶν **K** Pisani, εν[θω]ν Meliadd

Call. *HAp.* 54 διδυμοτόκος corretto in διδυματόκος ο διδυμητόκος

Teocrito 15. 100 δέσποιον', ἃ Γολγῶς τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλησας, 24. 42 δαιδαλέον δ' ὄρμασε μετὰ ξίφος, ὃ οἱ ὕπερθεν (spuri 8. 15 e 25. 87)

Il. 23. 114 οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες, 123 πάντες δ' ὑλοτόμοι φιτροὺς φέρον, *HHomCer.* οἶδα γὰρ ἀντίτομον μέγα φέρτερον ὑλοτόμοιο.

δαφνηφορ-, νικηφορ-

Hesiod. *Opp.* 529 ὑληκοῦται, Aristoph. *Ach.* 272 ὑληφόρον, Call. fr. 373 Pf. ὑληωροί, Apoll. Rh. 1. 1227 ὑλήωροι, 2. 80 ὑληουργοί, Leonid. A. P. 9. 337. 3 ὑληωρόν, Nic. *Ther.* 55 ὑληώρας,

Erodiano (III 1, 72, 200, III 2, 685 [Arcad. 82. 20, Theogn. 248. 3]; *Suda* u 96 ὑληκοῦτης, u 98 ὑληφόρον

Polluce, 7. 130 ἔτι τοίνυν οἱ ἐξ ἀγορᾶς ἢ ἐκ λιμένος κομίζοντες ..., καὶ τὰ ῥήματα ὑληφόροι καὶ ὑληφορεῖν, Phryg. *PS* 116. 8 **ὑληφορεῖν**: ἀντί τοῦ φορτία ἄγειν, ο Phot. 617. 19 Porson **ὑλάστριαι**: καὶ ὑλαζόμενοι, οἱ ξύλα συλλέγοντες καὶ ὑληφόροι, οἱ ξυλοφόροι,

Sext. Emp. *Pyrroh. hyp.* 1. 56 τῶν τε ζῶων τὰ μὲν ἐστι ποιηφάγα τὰ δὲ θαμνοφάγα τὰ δὲ ὑληνόμα τὰ δὲ σπερμοφάγα τὰ δὲ σαρκοφάγα τὰ δὲ γαλακτοφάγα.

Od. 4. 737 κῆπον ... πολυδένδρεον; 23, 139 ἀγρὸν ... πολυδένδρεον; 23. 359 πολυδένδρεον ἀγρὸν; *h. Hom. Apol.* 475 Κνωσσὸν πολυδένδρεον

Strabo 14. 1. 33 μεταξύ δὲ τῶν Ἐρυθρῶν καὶ τοῦ Ὑποκρήμου Μίμας ἐστὶν ὄρος ὑψηλὸν εὐθηρον πολυδενδρον; schol. *Od.* 1. 193 ἄλωγην καὶ τὴν πολυδενδρον γῆν φησιν

Il. 21. 449 Ἰδης ... πολυπτύχου ὑλήεσης; *Suda* ι 101 Ἰδη· πάν συμφυτον ὄρος (cf. anche schol. Theocr. 17. 9-12a ἴδας δέ φασι πάντα τὰ ὑψηλὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ ἀπ' αὐτῶν δύνασθαι ἰδεῖν πάντα)

πολυπίδαξ

Il. 21. 449 Ἰδης ... πολυπτύχου ὑλήεσης, Bacchyl. 5. 65-67 οἶά τε φύλλ' ἀνεμος / Ἰδας ἀνὰ μηλοβότους / πρῶνας ἀργεστάς δονεῖ

αἰπόλοι ἄνδρες B 474, αἰοιδὸς ἀνήρ γ 267

πῶς δ' ἄρ σ' ὑμνήσω: *HHomAp.* 19-24 πῶς τὰρ σ' ὑμνήσω πάντως εὐυμνον ἐόντα; / πάντη γὰρ τοι, Φοῖβε, νομὸς βεβλήται ᾧδῆς, / ἡμὲν ἂν ἠπειρον πορτιτρόφον ἦδ' ἀνὰ νήσους. / πᾶσαι δὲ σκοπιαὶ τοι ἄδον καὶ πρόωνες ἄκροι / ὑψηλῶν ὀρέων ποταμοὶ θ' ἄλλα δὲ προρέοντες, / ἀκταὶ τ' εἰς ἄλλα κεκλιμέναι λιμένες τε θαλάσσης = 207-215 πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω πάντως εὐυμνον ἐόντα; / ἡέ σ' ἐνὶ μνηστῆσιν αἰείδω καὶ φιλότῃ / ὅπως μνωόμενος ἔκιες Ἀζαντίδα κούρην / Ἰσχυ' ἄμ' ἀντιθέω Ἐλατιονίδῃ εὐίππῳ; / ἢ ἄμα Φόρβαντι Τριοπέω γένος, ἢ ἄμ' Ἐρευθεῖ; / ἢ ἄμα Λευκίππῳ καὶ Λευκίπποιο δάμαρτι / πεζός, ὃ δ' ἵπποισιν; οὐ μὴν Τρίσιος γ' ἐνέλειπεν. / ἢ ὡς τὸ πρῶτον χρηστήριον ἀνθρώποισι / ζητεύων κατὰ γαῖαν ἔβης ἑκατηβόλ' Ἀπολλων; (Hunter 2003, 106, aggiunge Eur. *El.* 907-8 τίν' ἀρχὴν πρῶτά σ' ἐξείπω κακῶν, / ποίας τελευτάς; τίνα μέσον τάξω λόγον; [Andoc.] *Alcib.* 10 καί τοι ἀπορῶ γε διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτημάτων πόθεν ἄρξωμαι; Isoc. *De bigis* 39 διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐόντων εἰπεῖν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἀπορῶ, τίνος ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνησθῆναι καὶ ποῖ' αὐτῶν χρῆ παραλιπεῖν; [Dem.] 60. 15 πολλὰ τοίνυν ἔχων εἰπεῖν ὧν οἶδε πραξάντες δικαίως ἐπαινηθήσονται, ἐπειδὴ πρὸς αὐτοῖς εἰμι τοῖς ἔργοις, ἀπορῶ τί πρῶτον εἶπω

Men. rhet. 369. 16-7 οἶον ὡς διαποροῦντος τοῦ λέγοντος ὅθεν χρῆ τὴν ἀρχὴν τῶν ἐγκωμίων ποιήσασθαι.

Od. 9. 14-15 εἰ πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω; / κῆδε' ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωτες

Cherilo di Samo, *SH* 317. 4 s. οὐδέ πη ἔστι / πάντη παπταίνοντα νεοζυγὲς ἄρμα πελάσσαι

Polyb. 2. 16. 14 καὶ πᾶσαν δὴ τὴν τραγικὴν ... ὕλην ... ὑπερθησόμεθα, Longin. 13. 4 καὶ εἰς ποιητικὰς ὕλας πολλαχοῦ συνεμβῆναι καὶ φράσεις, Aristot. *Eth. Nic.* 1094b 12 λέγοιτο δ' ἂν ἰκανῶς, εἰ κατὰ τὴν ὑποκειμένην ὕλην διασαφηθεῖη.

Horat. *Ars poet.* 136-142 *nec sic incipies ut scriptor cyclicus olim:* / «*forumam Priami cantabo et nobile bellum*» / *quid dignum tanto feret hic promissor hiatus?* / *parturient montes, nascetur ridiculus mus.* / *quanto rectius hic qui nil molitur inepte:* / «*dic mihi, Musa, virum, captae post tempora Troiae / qui mores hominum multorum vidit et urbis*»

Il. 23. 114 ss. οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες / σειράς τ' εὐπλέκτους πρὸ δ' ἄρ' οὐρῆες κίον αὐτῶν. / πολλὰ δ' ἄναντα κάταντα πάραντά τε δόχημ' ἠλθον / ἀλλ' ὅτε δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἰδης, / αὐτίκ' ἄρα δρῶς ὑψικόμου

ταναήκει χαλκῶ / τάμνον ἐπειγόμενοι· ταί δὲ μεγάλα κτυπέουσαι / πίπτον κτλ.

Simon. fr. 11. 2-3 W. παῖ[σέ] σ[... σὺ δ' ἤριπες, ὡς ὅτε πεύκην / ἢ πίτυν ἐν βήσ[σαις οὔρεος οἰοπόλου / ὑλοτόμοι τὰμ[νωσι

Theocr. 13. 62-65 νεβροῦ φθεγξαμένας τις ἐν οὔρεσιν ὠμοφάγος λῖς / ἐξ εὐνᾶς ἔσπευσεν ἐτοιμοτάταν ἐπὶ δαῖτα· / Ἑρακλῆς τοιούτος ἐν ἀτρίπτοισιν ἀκάνθαις / παῖδα ποθῶν δεδόνητο, πολλὸν δ' ἐπελάμβανε χώρον, 14. 39-42 μάστακα δοῖσα τέκνοισιν ὑπωροφίοισι χελιδῶν / ἄψορρον ταχινὰ πέτεται βίον ἄλλον ἀγείρειν· / ὠκυτέρα μαλακᾶς ἀπὸ δίφρακος ἔπτετο τήνα / ἰθὺ δι' ἀμφιθύρω καὶ δικλίδος, ᾗ πόδες

1. 1-3 ἀδύ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἅ πίτυς, αἰπόλε, τήνα, / ἅ ποτὶ ταῖς παγαῖσι, μελίσδεταί, ἀδὺ δὲ καὶ τυ / συρίσδες

2. 48-50 καὶ πῶλοι μαίνονται ἀν' ὦρα καὶ θοαὶ ἵπποι / ὡς καὶ Δέλφιν ἴδοιμι, καὶ ἐς τότε δῶμα περάσαι / μαινομένῳ ἵκελος λιπαρᾶς ἔκτοσθε παλαίστρας.

5. 110-111 τοὶ τέττιγες, ὄρητε τὸν αἰπόλον ὡς ἐρεθίζω / οὕτω κῦμμες θην ἐρεθίζετε τὼς καλαμευτάς

7. 149-150 ἄρα γέ πα τοιόνδε φόλω κατὰ λάινον ἄντρον / κρατῆρ' Ἑρακλήϊ γέρων ἐστάσατο Χίρων;

14. 3-6 ταῦτ' ἄρα λεπτός, / χῶ μύσταξ πολλὸς οὔτος, ἀυσταλέοι δὲ κίκινοι. / τοιούτος πρῶαν τις ἀφίκετο Πυθαγορικτάς, / ὠχρὸς κάνυπόδητος

17. 68-70 ἐν δὲ μιᾷ τιμῇ Τρίοπον καταθεῖο κολώναν, / ἴσον Δωριέεσσι νέμων γέρας ἐγγὺς ἐοῦσιν· / ἴσον καὶ Ῥήνιαian ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων

17. 128-134 αὐτός τ' ἰφθίμα τ' ἄλοχος, τὰς οὔτις ἀρείων / νυμφίον ἐν μεγάροισι γυνὰ περιβάλλετ' ἀγοστῶ, / ἐκ θυμοῦ στέργοισα κασίγνητόν τε πόσιν τε. / ὦδε καὶ ἀθανάτων ἱερὸς γάμος ἐξετελέσθη / οὐς τέκετο κρείουσα Ῥέα βασιλῆας Ὀλύμπου· / ἐν δὲ λέχος στόρυσσιν ἰαυεῖν Ζηνὴ καὶ Ἥρη / χείρας φοιβήσασα μύροις ἔτι παρθένος Ἴρις.

18. 26-28 Ἄως ἀντέλλοισα καλὸν διέφανε πρόσωπον, / πότνια Νύξ, τὸ τε λευκὸν ἔαρ χεიმῶνος ἀνέντος; / ὦδε καὶ ἅ χρυσέα Ἑλένα διεφαίνεται ἐν ἁμίν.

avverbio (ὡς, ὦδε, οὕτω), pronome (τοιούτος, τοιόνδε), congiunzione καὶ “anche”, comparativo ὠκυτέρα

παπταίνει, παρεόντος ἄδην, πόθεν ἄρξεται ἔργου. (10)

τοῖος παπταίνω κἀγὼ πόθεν ἄρξομαι ὕμνου

Il. 23.64 νῦν δ' οὐ πη δύναμαι ἰδέειν· πάντη δέ μοι ὅσσε / Τρωϊκὸν ἄμ πεδίον παπταίνετον εἰσορόωντι; *Od.* 12. 233 ἔκαμον δέ μοι ὅσσε / πάντη παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην

Il. 17. 603 Λήϊτον αὐθ' Ἐκτωρ σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῶ / υἶὸν Ἀλεκτρυόνοσ μεγαθύμου, παῦσε δὲ χάριμς / τρέσσε δὲ παπτήνας, ἐπεὶ οὐκέτι ἔλλετο θυμῶ / ἔγχος ἔχων ἐν χειρὶ μαχήσεσθαι Τρώεσσιν, *Od.* 22. 24 μνηστήρες κατὰ δώμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα, / ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα, / πάντοσε παπταίνοντες ἐυδμήτους ποτὶ τοίχους; / οὐδέ που ἀσπίς ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι.

Theocr. 6. 28 ἐκ δὲ θαλάσσης / οἰστρεὶ παπταίνοισα ποτ' ἄντρα τε καὶ ποτὶ ποίμνας,

Pind.. *Ol.* 1. 114 μηκέτι πάπταινε πόρσιον; *Isthm.* 7. 44 τὰ μακρὰ δ' εἴ τις / παπταίνει; Aesch. *PV* 1034 σὺ δὲ / πάπταινε καὶ φρόντιζε, μηδ' ἀυθαδίαν / εὐβουλίας ἀμείνον' ἠγήσῃσι ποτέ.

Il. 14. 507 = 16. 283 = *Od.* 22. 43 πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον

Il. 5. 203 εἰωθότες ἔδμεναι ἄδην (fine verso)

3x in Eschilo (fr. 47a 826 [satyr.] καὶ τήνδ' [ἐ]σορῶ νύμφην ἤ[δ]η / πάνυ βουλομένην τῆς ἡμετέρας / φιλότῃτος ἄδην κορέσασθαι, Ag. 828 ὑπερθορῶν δὲ πύργον ὠμηστής λέων / ἄδην ἔλειξεν αἵματος τυραννικοῦ, *PV* 585 ἄδην με πολὺπλανοὶ πλάναι / γεγυμνάκασιν, 4x in Euripide (*Ion* 975, *Hel.* 620, [*Rhes.*] 480, fr. 370. 59 Kann. [οὐχ εἰς ἄδην σ' ἐπλησεν;], in Herodot. 9. 39 ὡς δὲ ἄδην εἶχον κτείνοντες, 7x in Platone (vd. *Resp.* 341c 4 Ἄδην, ἦν δ' ἐγὼ, τῶν τοιούτων, *Euthyphr.* 11e 2 καὶ τούτων μὲν ἄδην)

Il. 13. 315 οἱ μιν ἄδην ἐλόωσι καὶ ἐσσύμενον πολέμοιο / Ἐκτορα Πριαμίδην, 19. 423 οὐ λήξω πρὶν Τρώας ἄδην ἐλάσαι πολέμοιο, *Od.* 5. 290 ἄλλ' ἔτι μὲν μὴν φημι ἄδην ἐλάαν κακότητος

Od. 17. 373 αὐτὸν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὔχεται εἶναι; *Il.* 21. 150 τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν ὃ μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν; Theocr. 2. 64 νῦν δὴ μῶνα ἐοῖσα πόθεν τὸν ἔρωτα δακρύσω; / ἐκ τίνος ἄρξομαι; 14. 51 νῦν δὲ πόθεν; μῦς, φαντί, Θυώνιχε, γεύμεθα πίσας, 15. 89 μᾶ, πόθεν ὠνθρωπος; 16. 16 πᾶς δ' ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχων πόθεν οἴσεται ἀθρεῖ / ἀργυρον; Arat. 1014-1015 οὐδέ ποθεν νεφέλα πεπιεσμένα ἀντιόωσιν, / οὐδέ ποθεν ζόφος ἄλλος ὑποτρέχη οὐδὲ σελήνη.

Soph. *Phil.* 1231 τί χρῆμα δράσεις; ὡς μ' ὑπῆλθέ τις φόβος, Eur. *El.* 967 τί δῆτα δρώμεν; μητέρ' ἢ φονεύσομεν;

Pind. *Ol.* 1. 36 υἱὲ Ταντάλου, σὲ δ' ἀντὶα προτέρων φθέγξομαι

τί πρῶτον καταλέξω; ἐπεὶ πάρα μυρία εἰπεῖν

πρᾶτον **LWR**

Ξ 102 δηλήσεται, I 262 εἰ δὲ σὺ μὲν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δὲ κέ τοι καταλέξω / ὅσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων = γ 80 εἴρειαι ὀπποθεν εἰμέν· ἐγὼ δὲ κέ τοι καταλέξω, ξ 99 οὐδὲ ζυνεεῖκοσι φωτῶν / ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δὲ κέ τοι καταλέξω.

Od. 9. 14 τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;

Aristoph. *Lys.* 394 ὁ δὲ Δημόστρατος / ἔλεγεν ὀπίστας καταλέγειν Ζακυνθίων

Aristoph. *Ach.* 1065 ὅταν στρατιώτας καταλέγωσι

Aristoph. *Plut.* 517 ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ' ὅσα νῦν δὴ κατέλεξας / οἱ θεράποντες μοχθήσουσιν

Aristoph. *Plut.* 555 ὡς μακαρίτην, ὦ Δάματερ, τὸν βίον αὐτοῦ κατέλεξας, / εἰ φεισάμενος καὶ μοχθήσας καταλείψει μηδὲ ταφῆναι

Eubul. fr. 10. 3 K.-A. τοῦτον καταλεκτέ' ἐστὶν ἐς τοὺς κόλλοπας / τοὺς ἐκδρομάδας

Diphil. fr. 42. 38 K.-A. ἔτερα μυρία / τοιαῦτα καταλέξαιμ' ἄν

Diodor. fr. 2. 27 K.-A. ἀλλὰ κατέλεγεν / ἐκ τῶν πολιτῶν δώδεκ' ἄνδρας ἐπιμελῶς.

ἀλθροίην, ἀτρεκέως, διηνεκέως, ἐοικότα, ἐπισταμένως, εὖ, ἐν μοίρῃ, κατὰ μοῖραν, οὐ τι ψεῦδος

Od. 10. 250 καὶ τότε τῶν ἄλλων ἐτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον, 24. 123 σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω, / ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἶον ἐτύχθη

Il. 9. 262 ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω / ὅσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων, *Od.* 22. 417 (sim. 19. 497) ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναικάς ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον, / αἶ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἶ νηλεΐτιδές εἰσι

Od. 11. 368 μῦθον δ' ὡς ὅτ' αἰοῖδος ἐπισταμένως κατέλεξας

Od. 9. 14: τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;; *h. Hom.* XXI 4 ἠδυεπὴς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν αἰεῖται; *Ap. Rhod.* I 288: μίτρην πρῶτον ἔλυσσας καὶ ὕστατον

Od. 9. 15 κῆδε' ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες

οἷσι θεοὶ τὸν ἄριστον ἐτίμησαν βασιλῆων.

Theocr. 25. 33 ἡ δίκη οἰκῶν οἷσιν βίος ἔπλετ' ἐπ' ἀγροῦ, 45 εἰ δ' ὁ μὲν ἄρ κατὰ ἄστρῳ μένει παρὰ οἷσι πολίταις / δήμου κηδόμενος

Hes. *Theog.* 81-82 ὄντινα τιμησοῦσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο / γεινόμενόν τε ἴδωσι διοτρεφέων βασιλῆων

OGIS 56 A 20 (Tanis, Egitto 238 a. C.) ἀνθ' ὧν (onvervo una serie di azioni positive compiute da Tolomeo III Evergete I) οἱ θεοὶ δεδώκασιν αὐτοῖς εὐσταθοῦσαν τὴν βασιλείαν καὶ δώσουσιν τὰ[λλ'] ἀγαθὰ πάντα εἰς τὸν αἰὲ χρόνον, *OGIS* 90. 35 (Bolbitine, Egitto 196 a. C.) ἀνθ' ὧν (onvervo una serie di azioni positive compiute da Tolomeo V Epifane) δεδώκασιν αὐτῶι οἱ θεοὶ ὑγίειαν, νίκην, κράτος καὶ τὰλλ' ἀγαθὰ πάντα, τῆς βασιλείας διαμενούσης αὐτῶι καὶ τοῖς τέκνοις εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον (iscrizioni menzionate da Hunter 2003, 107)

Hes. *Theog.* 418: se un uomo praticherà il culto di Ecate πολλή τε οἱ ἔσπετο τιμὴ ε (v. 420) καὶ τέ οἱ ὄλβον ὀπάζει

Hes. *Theog.* 532: Zeus onora il figlio Eracle permettendogli di uccidere l'aquila che mangia il fegato di Prometeo ὄφρ(α) κλέος εἶη

Il. 1. 509 Teti chiede a Zeus di onorare Achille (poiché Agamennone lo ha disonorato)

Il. 1. 559 = 2. 4 Zeus che medita come onorare Achille, ὀλέση δὲ πόλεας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν

Il. 15. 612 Zeus onora Ettore dandogli la gloria in battaglia

Od. 3. 379 Atena onora Odisseo

HHom. 25. 6 χαίρετε, τέκνα Διός, καὶ ἐμὴν τιμήσατ' αἰοῖδην

HHom. 30. 8 ὁ δ' ὄλβιος, ὃν κε σὺ (scil. Γαῖα) θυμῷ / πρόφρων τιμήσεις· τῷ τ' ἄφθονα πάντα πάρεστι

Tyrt. fr. 4. 3 W. ἄρχειν μὲν βουλῆς θεοτιμήτους βασιλῆας

Sapph. fr. 112. 5 (γάμβρος) σοὶ χάριεν μὲν εἶδος, ὄππατα ... / μέλλιχ', ἔρος δ' ἐπ' ἱμέρτῳ κέχυται προσώπῳ / ... τετίμακ' ἔξοχά σ' Ἀφροδίτα

Theogn. 169 ὃν δὲ θεοὶ τιμῶσιν, ὁ καὶ μωμεύμενος αἰνεῖ· / ἀνδρὸς δὲ σπουδὴ γίνεται οὐδεμία

Bacchyl. 5. 193 ὃν <ἀν> ἀθάνατοι τιμῶσι, τούτῳ / καὶ βροτῶν φήμαν ἔπ[ρο]σθαι

Aesch. Ag. 1337 καὶ τῷδε πόλιν μὲν ἐλεῖν ἔδοσαν / μάκαρες Πριάμου, / θεοτίμητος δ' οἴκαδ' ἰκάνει

Cleanth. 1. 36 ἀνθρώπους ῥύου <σύ γ'> ἀπειροσύνης ἀπὸ λυγρῆς· / ἦν σύ, πάτερ, σκέδασον ψυχῆς ἄπο, δὸς δὲ κυρῆσαι γνώμης ἢ πίσυνοσ σὺ δίκης μέτα πάντα κυβερνᾶς· / ὄφρ' ἂν τιμηθέντες ἀμειβώμεσθ' αὖ σε τιμῇ

Thom: onore: dono della γνώμη, che consente di capire l'ordine divino e anche dono della posizione dell'uomo in questo ordine

Il. 2. 196 s. θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος, / τιμὴ δ' ἐκ Διὸς ἐστὶ, φιλεῖ δὲ ἐ μητίετα Ζεὺς

ἐκ πατέρων οἶος μὲν ἔην τελέσαι μέγα ἔργον

Rhet. Alex. 1440b24, μετὰ τὰ προοίμια πρώτην τὴν γενεαλογίαν τάξομεν

Theocr. 16. 33 ἀχὴν ἐκ πατέρων πευίην ἀκτῆμονα κλαίω, 24. 108 Εὐρυτος ἐκ πατέρων μεγάλας ἀφνειὸς ἀρούραις

οἶος: *Od.* 2. 270 Τελέμαχ', οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεια οὐδ' ἀνοήμων / εἰ δὴ τοι σοῦ πατρός ἐνέστακται μένος ἧῦ, / οἶος κείνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε

ἔην: *Il.* 2. 761 τίς τὰρ τῶν ὄχ' ἄριστος ἔην σὺ μοι ἔννεπε Μοῦσα, ο 768 ἀνδρῶν αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας

τέλεσαι: Callim. *H.* 1. 57 ἀλλ' ἔτι παιδνὸς ἐὼν ἐφράσσατο πάντα τέλεια (Zeus); 87-88 ἐσπέριος κείνός γε τελεῖ τά κεν ἦρι νοήση· / ἐσπέριος τὰ μέγιστα, τὰ μείονα δ', εὐτε νοήση (Tolomeo Filadelfo)

Aesch. *Suppl.* 598 s. πάρεστι δ' ἔργον ὡς ἔπος / σπεύσαι. τί τῶνδ' οὐ Διὸς φέρε φρήν;, Ag. 973 Ζεῦ Ζεῦ τέλειε, τὰς ἐμὰς εὐχὰς τέλει.

IK Kyme 41 § 46 (I a. C.) ὁ ἂν ἐμοὶ δόξη, τοῦτο καὶ τελεῖται[ι].

μέγα ἔργον: La medesima posizione finale si trova solamente in *Il.* 13. 366; la posizione nettamente favorita è ³

Theocr. 22. 118 ἦτοι ὅγε ῥέξαι τι λιλαϊόμενος μέγα ἔργον, Call. *HDian.* 49 ἐσταότας περὶ μύδρον· ἐπείγετο γὰρ μέγα ἔργον.

Il. 5. 303 ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ / Τυδεΐδης, μέγα ἔργον, ὁ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροισιν, / οἶοι νῦν βροτοὶ εἰσ')

Il. 10. 282 νῦν αὐτε μάλιστ' αὖ με φίλοι Ἀθήνη, / δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας εὐκλείας ἀφικέσθαι / ῥέξαντας μέγα ἔργον, ὁ κε Τρώεσσι μελήσῃ

Il. 12. 416 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας / τείχεος ἔντοσθεν, μέγα δὲ σφισι φαίνετο ἔργον

Od. 3. 261 οὐδὲ κέ τίς μιν / κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μῆσατο ἔργον (scil. Egitto)

Apoll. Rh. 1. 662 ἐπεὶ μέγα ἔργον ἐρέξαμεν

Herodot. 1. 14, di un re, Gige, ἐσέβαλε μὲν νυν στρατιῆν καὶ οὗτος, ἐπέιτε ἦρξε, ἔς τε Μίλητον καὶ ἐς Σμύρνην, καὶ Κολοφῶνος τὸ ἄστρῳ εἶλε. ἀλλ' οὐδὲν γὰρ μέγα ἀπ' αὐτοῦ ἄλλο ἔργον ἐγένετο βασιλεύσαντος δυῶν δέοντα τεσσεράκοντα ἔτα. 7. 139 ἀποδεξάμενοι ἔργα μεγάλα ἀπέθανον γενναίως

Od. 3. 275 πολλά δὲ μηρί' ἔκκε θεῶν ἱεροῖσ' ἐπὶ βωμοῖς, / πολλά δ' ἀγάλματ' ἀνήψεν, ὑφάσματά τε χρυσόν τε, / ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὐ ποτε ἔλλπετο θυμῷ (Egisto)

4. 663 = 16. 346 ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη / Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.

[Hes.] *Scut. 22* ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν (scil. Amfitrione)

Scut. 38 ἐκτελέσας μέγα ἔργον ἀφίκετο ὄνδε δόμονδε (scil. Amfitrione)

Od. 3. 261 οὐδὲ κέ τις μιν / κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μῆσατο ἔργον ε . **3. 275** πολλά δὲ μηρί' ἔκκε θεῶν ἱεροῖσ' ἐπὶ βωμοῖς, / πολλά δ' ἀγάλματ' ἀνήψεν, ὑφάσματά τε χρυσόν τε, / ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὐ ποτε ἔλλπετο θυμῷ

FGH Hist Satyr. 631 F 1 Διονύσου καὶ Ἀλθαίας ... γεγενῆσθαι Δηϊάνειραν· τῆς δὲ καὶ Ἡρακλέους τοῦ Διὸς οἶμαι Ὑλλον ... τοῦ δὲ Ἀρσινόην· τῆς δὲ καὶ Λάγου Πτολεμαίου τὸν καὶ Σωτήρα· τοῦ δὲ καὶ Βερενίκης Πτολεμαίου τὸν Φιλάδελφον κτλ.

OGIS 54. 1-6 βασιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος (scil. III), υἱὸς βασιλέως Πτολεμαίου καὶ βασιλίσσης Ἀρσινόης, θεῶν Ἀδελφῶν, τῶν βασιλέω<ς> Πτολεμαίου καὶ βασιλίσσης Βερενίκης, θεῶν Σωτήρων, ἀπόγονος τὰ μὲν ἀπὸ πατρὸς Ἡρακλέους τοῦ Διὸς, τὰ δὲ ἀπὸ μητρὸς Διονύσου τοῦ Διὸς

HHomApoll. 204-206 οἱ δ' ἐπιτέρπονται θυμὸν μέγαν εἰσορόωντες / Λητῷ τε χρυσοπλόκαμος καὶ μητίετα Ζεὺς / υἷα φίλον παίζοντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,

5-9 Λητῷ δ' οἷη μίμνε παραὶ Διὶ τερπικεραύνῳ, / ἥ ῥα βίον τ' ἐχάλασε καὶ ἐκλήϊσε φαρέτρην, / καὶ οἱ ἀπ' ἰφθίμων ὤμων χεῖρεςσιν ἐλοῦσα / τόξον ἀνεκρέμασε πρὸς κίονα πατρὸς ἐοῖο / πασσάλου ἐκ χρυσοῦ

Λαγείδας Πτολεμαῖος, ὅτε φρεσὶν ἐγκατάθοιτο

Λαγείδας Geier: Λαγίδας codd. Rossi | ὅτε Ziegler, cf. 59: ὅκα codd. Legrand Latte Pisani Rossi

un patronimico da un nome in -ος deve essere in -ιδας: Herodian. III 2. 537. 18 Lentz Κ ο δ ρ ἰ δ η ς : διὰ τοῦ ι τὸ δρι. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν εἰς ος διὰ τοῦ ἰδης γινόμενα διὰ τοῦ ι γράφεται, Κόδρος Κοδρίδης, Κρόνος Κρονίδης; 435. 2 ss. τὰ εἰς ος ἀρσενικά εἴτε ἀπὸ εὐθείας εἴτε ἀπὸ γενικῆς ποιούντα πατρωνυμικά ἢ τύπον πατρωνυμικὸν ἔχοντα εἰς δις διὰ τοῦ ι γράφει τὴν παραλήγουσαν, Κρονίδης, Κλυτίδης, Πριαμίδης, Τανταλίδης, Ἐκτορίδης, Πελοπίδης, Κεκροπίδης, Μειμονίδης, Φοινικίδης, Ἀλεξανδρίδης, Λεωνίδης, Ἀπολλωνίδης, Βηλίδης, Κοδρίδης, Λαγίδης, Ὑπερίδης

I. Kition 2070 (Larnaca III/II a. C.) 3-4 Πραξαγόρας δ' ὄνομ' ἔσχον ἐπικλεές, ὃν πρὶν ἐπ' ἀνδρῶν / θήκατο Λαγείδας κοίρανος ἀγεμόνα,

Callim. fr. 384. 40 Λαγείδη, Κοδρείδης (<Κόδρος) in Callim. fr. 75. 32, Ἀλητεῖδαι in Callim. fr. 59. 5

Il. 1. 1 Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος, Λαερτιάδης περ Λαερτίδης

Crit. 4 West αἰ νῦν Κλεινίου υἱὸν Ἀθηναῖον στεφανώσω / Ἀλκιβιάδην νέοισιν ὑμνήσας τρόποις / οὐ γὰρ πως ἦν τούνομ' ἐφαρμόζειν ἐλεγείω, / νῦν δ' ἐν ἱαμβείω κείσεται οὐκ ἀμέτρως

Callim. fr. inc. auct. 734 Pf. Λαάγου φίλος υἱὸς ἀρίζηλος Πτολεμαῖος

φρεσὶν ἐγκατάθοιτο: *Od. 23. 223* ἄτην ... ἐῷ ἐγκάθετο θυμῷ

Hes. *Opp. 27* ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάθεο θυμῷ

Simonid. fr. 8. 4 West παῦροί μιν θνητῶν οὔασι δεξάμενοι / στέρνοις ἐγκατέθεντο

formulare ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλοε σῆσιν (delle parole di qualcuno; *Il. 1. 297*, etc., 14x in Omero, *HHom.Ap. 261*, Hes. *Opp. 107* (cf. 274 con la variante metrica μετὰ φρεσὶ), Arcestr. fr. 135. 2 SH), con le varianti (ancora mediali) Theogn. 258 σὺ δ' ἐν θυμῷ καὶ φρεσὶ ταῦτα βάλευ (consigli), [Theocr.] 25. 163 σφετέρησιν ἐνὶ φρεσὶ βάλλομαι ἄρτι (oggetto un racconto), (attive) *Il. 19. 88* ἀλλὰ Ζεὺς καὶ Μοῖρα καὶ ... Ἐρινύς / οἱ τέ μοι ... φρεσὶν ἐμβαλον ἄγριον ἄτην, *Od. 19. 10* πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων (attivo; oggetto una idea), *Apoll. Rh. 4. 449* (Eros) δαίμων ... / οἷος Μηδείῃ στυγερὴν φρεσὶν ἔμβαλες ἄτην (attivo)

quindi l' ἐπὶ/ἐν φρεσὶ τιθέναι da parte di divinità

Il. 1. 55 τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη (un'idea)

8. 218 εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκ' Ἀγαμέμνονι πότνια Ἥρη (un'idea)

21. 145 μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε / Ξάνθος

Od. 1. 89 μᾶλλον ἐποτρύνω καὶ οἱ (Telemaco) μένος ἐν φρεσὶ θεῖω (Atena)

3. 76 αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη / θῆκ'

5. 427 εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη (un'idea)

6. 140 τῇ γὰρ Ἀθήνη / θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε

14. 227 αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε, τὰ που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν (una inclinazione)

15. 234 εἵνεκα Νηληϊὸς κούρης ἄτης τε βαρείης, / τὴν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλητὶς Ἐρινύς.

16. 282 ὀππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θῆσιν Ἀθήνη (un'idea)

16. 291 πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων (un'idea)

18. 158 = 21. 1 τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη (un'idea)

HHomVen. 15 ἡ δέ τε παρθενικὰς ἀπαλόχροας ἐν μεγάροισιν / ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν ἐπὶ φρεσὶ θεῖσα ἐκάστη

[Theocr. 25. 276] ἔνθα μοι ἀθανάτων τις ἐπὶ φρεσὶ θῆκε νοῆσαι

Apoll. Rh. 4. 1199 Ἥρη, σεῖο ἔκχιτ'· σὺ γὰρ καὶ ἐπὶ φρεσὶ θῆκας / Ἀρήτην πυκινὸν φάσθαι ἔπος Ἀλκινόοιο

o tra pari, mortali o immortali:

Il. 16. 83 πείθεο δ' ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θεῖω (Achille a Patroclo)

Ζεῦ πάτερ ἀργικέραυνε ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θῆσω (Ilizia a Zeus)

Od. 11. 146 ῥηϊδίον τοι ἔπος ἔρέω καὶ ἐνὶ φρεσὶ θῆσω (Tiresia a Odisseo)

HHomApoll. 257 Φοῖβε ἄναξ ἐκάεργε ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θῆσω (Telfusa ad Apollo)

534 ῥηϊδίον ἔπος ὑμ' ἔρέω καὶ ἐπὶ φρεσὶ θῆσω (Apollo al capo dei cretesi)

oppure, medio come nel caso di βάλλομαι:

Il. 13. 121 ἄλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος / αἰδῶ καὶ νέμεισι

Od. 4. 279 σχέτλια, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἕκαστη / ἐκ λεχέων μ' ἀνεγείραι

Theocr. 24. 74 θάρσει μελλόντων δὲ τὸ λῳιον ἐν φρεσὶ θέσθαι

Casi più isolati portatori più o meno del medesimo concetto, ovvero di “collocare, mettere, preservare” un qualcosa ἐν φρεσὶ sono:

con intervento divino

Il. 13. 55 σφῶϊν δ' ᾧδε θεῶν τις ἐνὶ φρεσὶ ποιήσειεν / αὐτῷ θ' ἐστάμεναι κρατερῶς καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους

Od. 14. 273 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ᾧδε νόημα / ποιήσ'

19. 138 φᾶρος μὲν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων / στησαμένη μέγαν ἰστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν

22. 347 αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἶμας / παντοίας ἐνέφυσεν

Bacchyl. 13. 229 τὰν (il canto) εἰκ ἐτύμως ἄρα Κλειῶ / πανθαλῆς ἐμαῖς ἐνέσταξ[εν φρασίν,]

soggetto impersonale:

Od. 14. 88 καὶ μὲν τοῖσ' ὀπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει

[*Mosch.*] *Meg.* 62 δαιμονίη παίδων, τί νύ τοι φρεσὶν ἔμπεσε τοῦτο / πευκαλίμης;

altro:

HHomApoll. 544 εἴρηταί τοι πάντα, σὺ δὲ φρεσὶ σῆσι φύλαξαι

Tyrt. fr. 10. 17 West ἄλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμῶν

Aesch. Choe. 450 τοιαῦτ' ἀκούων < > ἐν φρεσὶν γράφου

Viene essenzialmente utilizzato in maniera concreta:

Il. 14. 219 τῆ νῦν τοῦτον ἱμάντα τεῶ ἔγκάτθεο κόλπῳ

14. 233 μειδήσασα δ' ἔπειτα ἐῶ ἔγκάτθεο κόλπῳ

HHomCer. 286 παῖδ' ἀνά χερσὶν ἐλοῦσα ἐῶ ἔγκάτθεο κόλπῳ

Hes. Opp. 627 ὄπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῶ ἔγκάτθεο οἴκῳ

fr. dub. 343. 7 συμάρψας δ' ὄ γε χερσὶν ἐὼν ἔγκάτθεο νηδύν (cf. anche *Opp.* 890 e 899 dove è in competizione con ἐσκάτθετο sempre con oggetto νηδύν)

Theogn. 276 χρήματα δ' ἐγκαταθήης πόλλ' ἀνιηρὰ παθῶν

Pind. fr. 52b 61 τοὶ σὺν πολέμῳ κτησάμ[ενοι] / χθόνα πολύδωρον, ὄλ[βον] / ἐγκατέθηκαν (con un senso diverso: “stabilirono, fondarono” ?; Bona: «vi fondarono la loro fortuna», ma Radt: «Wohlstand darin aufspeicherten» (“accumularono”)

Callim. HDian. 229 σοὶ δ' Ἀγαμέμνων / πηδάλιον νηὸς σφετέρης ἐγκάτθεο νηῶ («dedicò nel tempio»)

Arat. 34 ἄντρω ἐγκατέθεντο καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτὸν

Apoll. Rh. 3. 282 γλυφίδας μέσση ἐνικάτθετο νευρῆ («adattò la cocca in mezzo alla corda»)

Anyt. HE 702 τοῖον ἐλαφρίζοντι τεῶ ἔγκάτθεο κώλῳ / ἰὸν ἀμείλικτον ποικιλόδειρος ἔχισ

Ptol. Euerg. I fr. 712. 3 *SH* πολλοὶ ταῦτα τὰ φαινόμενα / βίβλοις ἐγκατέθεντο

Nicand. Alex. 616 Καὶ τὰ μὲν οὖν Νίκανδρος ἐὼν ἐνικάτθετο βίβλῳ / μοχθήεντα μύκητα παρ' ἀνέρι φαρμακόντα

Agathyll. fr. 15. 1 *SH* Νήσῳ δ' ἐγκάτθεο παῖδας / δοιάς («lasciò in custodia»)

Hes. Opp. 27 ᾧ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῶ ἐνικάτθεο θυμῶ

Od. 11. 614 ὃς κείνον τελαμῶνα ἐὼ ἔγκάτθεο τέχνη

23. 223 ἄτην οὐ πρόσθεν ἐῶ ἔγκάτθεο θυμῶ

Simonid. fr. 8. 4 West “οἴη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν” / παῦροί μιν θνητῶν οὔασι δεξάμενοι / στέρνοις ἐγκατέθεντο

Simonid. fr. 8. 4 West “οἴη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν” / παῦροί μιν θνητῶν οὔασι δεξάμενοι / στέρνοις ἐγκατέθεντο οὐδ' ... ἐνὶ φρεσὶ θέσθε (IV 729)

βουλάν, ἂν οὐκ ἄλλος ἀνὴρ οἴός τε νοῆσαι. (15)

Il. 1. 5 Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή

Hes. Th. 534 οὐνεκ' ἐρίζετο βουλὰς ὑπερμενεί Κρονίωνι.

οἴός τε + inf.:

Od. 19. 160 ἦδη γὰρ ἀνὴρ (scil. Telemaco), οἴός τε μάλιστα / οἴκου κήδεσθαι

Od. 21. 117 οἴός (scil. Telemaco) τ' ἦδη πατρὸς ἀέθλια καλ' ἀνελέσθαι (menzionato dalla Rossi)

Od. 21. 173 οὐ γὰρ τοι σέ (scil. Telemaco) γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ, / οἴόν τε ρυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ οἰστών.

ad es. ταχέως ἐβαίνομεν, ὥς τε πρὸ νυκτὸς οἴκαδ' ἰκέσθαι, “camminavamo veloci e così eravamo a casa prima di notte”, “così da arrivare a casa prima di notte” > ταχέες ἦμεν, οἴοι τε ἀεθλα φέρεσθαι “eravamo veloci, quali da riportare premi”, “eravamo veloci e (= ovvero) quali da riportare premi”.

Herodot. 1. 67. 3 ὥς δὲ ἀνευρεῖν οὐκ οἴοι τε ἐγίνοντο τὴν θήκην τοῦ Ὁρέσπεω

Il. 9. 14 Ἀγαμέμνων / ἴστατο δάκρυ χέων, ὥς τε κρήνη μελάνυδρος

τῆνον καὶ μακάρεσσι πατῆρ ὁμότιμον ἔθηκεν

τῆνον:

κειν- in 12. 34 e in fr. 3. 2 (che non ha traccia di dorismi), nonché nell'*Idyll.* 25 (spurio e pesantemente omerizzante) e nell'*epigr.* 1 (genere diverso); 28. 24 (eolico) κῆνο Ahrens: κείνο codd. «*PAnt* has (ἐ)κείνος at 14. 7, 26 corrected in the latter place» (26

κεινον suprascr. τηνον, 7 τήνος codd.); 16. 42 κείνα **LW**; «Cal. at 17. 118 «(neither strictly Doric poems)». «in 2. 31 [τήνος **K**: κείνος **WANS**] and 9. 29 [τήνοισι **PQ²N**: κείνοισι **KQ²WALU**] the majority of mss. favour it. The latter is a spurious poem; at 2. 31 τήνος seems again to depend on one ms but in this case it is the best, **K**»

μακάρεσσι:

Teocrito in 1. 126 Ἐλίκας δὲ λίπε ρίον αἰπύ τε σάμα / τήνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγητόν

29. 7 κῶταν μὲν σὺ θέλῃς, μακάρεσσιν ἴσαν ἄγω / ἀμέραν

Antip. Sid. AP 7. 27. 1 εἷς ἐν μακάρεσσιν, Ἀνάκρεον, εὐχος Ἴωνων.

Od. 8. 343 ὦρτο μακάρεσσι θεοῖσι vs ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν

Pind. Pyth. 5. 94 μάκαρ μὲν ἀνδρῶν μέτα / ἔναιεν, ἥρως δ' ἔπειτα λαοσεβής,

σε ζῶν ἐτίομεν ἴσα θεοῖσιν

ὁμότιμον: Il. 15. 186 ὦ πόποι ἦ ῥ' ἀγαθός περ ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπεν / εἴ μ' ὁμότιμον ἔοντα βίη ἀέκοντα καθέξει

ὁμότιμος τοῖς συγγενέσι

PTebt 1. 254 (113 a. C.) 1 τῶν ὁμοτίμω[ν τοῖς] συγγενέσι καὶ ἐπὶ τῶν προσό[δων]; *PGrenf* 2. 23 (1 giugno 108 a. C.) 1 ss. Ἑρμίας

Δημητρίω χαίρειν. τοῦ παρ' Ἑρμώνακτος τῶν ὁμοτίμων τοῖς συγγενέσι καὶ ὑποδιοικητοῦ χρηματισμοῦ ἀντίγραφον ὑπόκειται. Si posso aggiungere, tra le occorrenze più antiche, P. Tor. Choach. 11 bis (26 giugno 119 a. C.) 20 ss. ἐπέδωκα κατ' αὐτῶν ὑπόμνημα Ἑρμίας τῶν ὁμοτίμων τοῖς | [σ]υγγενέσι καὶ στρατηγῶι καὶ νομάρχῃ καὶ παραγγελέντος αὐτοῖς [ἔ]ρχεσθαι εἰς τὸ | [σ]υνέδριον συνιστοροῦντες ἑαυτοῖς οὐδὲν βέβαιον ἔχουσι ἐξέκλι[ο]ν; *PTebt*. 3. 1792 (ca 113 a. C.) 1 ss. Ἀσκληπιάδει τῶν ὁμοτίμων τοῖς | συγγεν[έσι καὶ] ἐπὶ τῶν προσόδων | παρὰ [Πε]τεσοῦχου τοῦ Πετώτος | κωμάρχου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ | βασιλικῶν γεωργῶν τῶν | ἐξ Ὀξυρύχων τῆς Πολέμωνος | μερίδος

SEG 20. 200. 4 s. (Palairaphos, 158-52 a. C.) καὶ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ — — — — —, τῶν ὁμοτίμων] | τοῖς συγγενέ[σι]; Theb. Syen.

5. 3 ss. (Hermonthis 80-57 a. C.) ἐπὶ Καλλιμάχου τοῦ] | [Καλλιμ]ά[χ]ου [τῶν ὁμοτίμων τοῖς συγγενέσι καὶ στρατηγῶι καὶ] |

[νομάρχου] καὶ ἰ]πάρχου; Fayum 1. 70. 4 ss. (Soknopraios nesos, 97/6 a. C.) Ἀπολλώνιος Ἰσχυρίωνος | γραμματεῦν Πανταλέ

οντι τῶν ὁμοτίμων τοῖς | συγγενέσι καὶ οἰκονόμῳ σιτικῶν τῆς Ἡρακλείου δου μερίδος

IG 12. 7. 506. 26-32 (Niciuria, ca 280 a. C.) πρό[σ]ήκ[ει] πᾶσι τοῖς νησιώταις τετιμηκόσιμ προ[τε]ρ[ον] τ[ὸν] σωτήρα Πτολεμαῖον

ἰσοθέοις τιμαῖς] | [καὶ δι]ὰ τὰς κοι[νὰς] εὐεργεσίας] καὶ διὰ τὰς ἰδιο[υ]ς] | [ὠφελείας τῶι βασιλεῖ Πτο]λεμαῖῳ παρακαλοῦ[ν] | [τι ἐν

τε τοῖς ἄλλοις συλλα]μβάνεσθαι καὶ νῦν κατὰ | [τὴν] αἴρεσιν αὐτοῦ μετὰ πάσης] προθυμίας] ψηφίσα]σθα[ι]

Lycurg. *In Leocr.* 88 τοιγαροῦν μονώτατοι ἐπώνυμοι τῆς χώρας εἰσίν, ἰσοθέων τιμῶν τετυχηκότες

Men. fr. 823 K.-A. νόμος γονεῶν ἰσοθέους τιμὰς νέμειν

SEG 41. 75. 2 ss. (Ramnunte 262-240/39 a. C.) ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς Ἀντίγονος καὶ σωτήρ τοῦ δήμου, διατελεῖ εὐερ[γ]ετῶν τὸν

δήμον τὸν Ἀθηναίων κ[α]ὶ διὰ ταῦτα αὐτὸν ὁ δήμος ἐτίμησεν {τι} | τιμαῖς ἰσοθέοις, τύχει ἀγαθῆ

IG V 2. 432. 2 ss. (Megalopolis 182 a. C.) ἔδοξε ταῖ] | [π]όλει τιμᾶσαι Φιλο[π]ο[ί]μενα Κραύγιος] | [τ]ιμαῖς ἰσοθέοις [ἀρε]τὰς [ἔνεκεν

καὶ εὐ] | [ε]ργεσίας

Istratonikeia 6. 1-3 (senza data) [—]οσος Στρατονεικέ[ων] | [ἐτίμη]σεν τὸ τέταρτον [ταῖς] | [μεγί]σταις καὶ ἰσοθέο[ις] τιμαῖς]

MAMA 4. 151 II, 1 ss. (Apollonia, Frigia, II a. C.) ὁ δήμος | ἐτίμησεν ἰσοθέοις τιμαῖς | Μενέλαον Μενεσθέως ἄνδρα | καλὸν καὶ

ἀγαθὸν καὶ εὐεργέτην | τοῦ δήμου.

Dionisio di Bisanzio, Anaplus Bospori 41 (*GGM* II 34) μικρὸν δ' ὑπὲρ αὐτοῦ νεὼς Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου·

τοῦτον ἐτίμησαν ἴσα θεῶ Βυζάντιοι, μεγαλοφροσύνης τ' αὐτοῦ καὶ τιμῆς τῆς περὶ τὴν πόλιν ἀπολαύσαντες καὶ γὰρ χώραν ἐπὶ τῆς

Ἀσίας δωρεῖται καὶ σίτου πολλὰς μυριάδας καὶ βέλη καὶ χρήματα

Apollod. fr. 14. 7 K.-A. ἐπὶ δὲ μὲν θλι[βό]μενος οἶκαδ' [εἰσ]φέρῃ / πάνθ', ἢ [γ]υ[ν]ή δὲ] μηθαμοῦ τα[...].[.] / ἄλλην ὁμότ[ι]μος εἰς

τὸ κοιν[...].[.] / κατὰ[μ]α[θε] τ[ῆ]ν μέλιτταν, ὡ[ς] οὐδὲν πον]εῖ / ἔξωθεν

Ps.-Archyt. p. 43 Thesl. οὐδὲ πολλὸν ἀπὸ τούτων εὐτυχέστεροί ἐντι τοῖ ἐξαιρόντες μὲν τὸ καλόν, ὡς κατ' αὐτὸ τι μὴ λέγειν,

ὁμότιμον δὲ αὐτῶ τὰν ἀδονὰν καὶ τὰν ἀναλγησίαν καὶ τὰς εὐπαθείας τὰς πρώτας καὶ φυσικὰς καὶ ἀλόγως ὁρμὰς ἢ σώματος ἢ

ψυχᾶς ἀντέχοντες

ἀθανάτοισι, καὶ οἱ χρύσεος θρόνος ἐν Διὸς οἴκῳ

θρόνος Bergk: δόμος codd. Gallavotti, Rossi, Palumbo, Vox

οἱ: Theocr. 1. 74 πολλὰ οἱ πὰρ ποσὶ βόες, πολλοὶ δὲ τε ταῦροι

12. 30 αἰεὶ οἱ περὶ τύμβον ἀολλέες εἶαρι πρώτῳ

25. 57 κτήσιν ἐποψόμενος, ἢ οἱ νήριθμος ἐπ' ἀγρῶν

1. 18 καὶ οἱ αἰεὶ δριμεία χολὰ ποτὶ ρίνι κάθηται, 3. 36 αἰτεῖ καὶ δωσῶ οἱ, ἐπεὶ τύ μοι ἐνδιαθρύπτῃ, 17. 90 καὶ νάσοις Κυκλάδεσσιν,

ἐπεὶ οἱ νᾶες ἄρισται, 24. 123 Ἄργει ἐν ἵπποβότῳ κειμήλια, καὶ οἱ ἀγαεῖς, 25. 80 εἴ οἱ καὶ φρένες ὧδε νοήμονες ἔνδοθεν ἦσαν, 28. 23

καὶ οἱ μνάστιν αἰετῶν φιλαιδῶν παρέχῃς ξένῳ

XXIV 42 δαιδάλεον δ' ὥρμασε μετὰ ζῆφος, ὃ οἱ ὑπερθεν V (Hom. X 307 τό οἱ ὑπὸ λαπάρην I)

Hom. O 349 αὐτοῦ οἱ (I), Z 91 καὶ οἱ πολὺ (III), Γ 387 ἢ οἱ Λακεδαίμονι II cett.»

χρῦσεος: Il. 23. 196 πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέω δέπαϊ λιτάνευεν

Od. 10. 316 τεῦχε δὲ μοι κυκεῶ χρυσέω δέπα, ὄφρα πίοιμι

15. 419 ἐν δέπαϊ χρυσέω, ὄφρα λείψαντε κιοίτην

18. 121 καὶ δέπαϊ χρυσέω δειδίσκετο φώνησέν τε, 20. 261 ἐν δέπαϊ χρυσέω, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.

X 470 χρυσῆ Ἄφροδίτη

E 724 χρυσῆ Ἴτυς ἄφθιτος

Il. 5. 722-732, 743 s. Ἥβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θεῶς βάλε καμπύλα κύκλα / χάλκεα ὀκτάκνημα σιδηρέω ἄξονι ἀμφίς. / τῶν ἦτοι χρυσῆ

Ἴτυς ἄφθιτος, αὐτὰρ ὑπερθε / χάλκε' ἐπίσωτρα προσαρρήοτα, θαῦμα ἰδέσθαι / πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περιδρομοὶ ἀμφοτέρωθεν·

/ δίφρος δὲ χρυσεοῖσι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμάσιν / ἐντέταται, δοιαὶ δὲ περιδρομοὶ ἄντυγές εἰσι. / τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ῥυμὸς πέλεν·

αὐτὰρ ἐπ' ἄκρω / δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγόν, ἐν δὲ λέπαδνα / κάλ' ἔβαλε χρύσει· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη / ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖ ἔριδος καὶ ἀυτῆς / ... κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάλῃρον / χρυσεῖην, ἑκατὸν πολίων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν 13. 20-26 τρὶς μὲν ὀρέξατ' ἰών, τὸ δὲ τέτρατον ἴκετο τέκμων / Αἰγίας, ἔνθα δὲ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης / χρύσεια μαρμαίροντα τετεύχεται ἄφθιτα αἰεῖ. / ἔνθ' ἑλθὼν ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω / ὠκυπέτα χρυσεῖσιν ἐθειρήσιν κομώωντα, / χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροῖ, γέντο δ' ἱμάσθλην / χρυσεῖην εὐτυκτον, ἐοῦ δ' ἐπεβήσθεο δίφρου Callim. *HApoll.* 32-35 χρύσεια τὼπόλλωνι τό τ' ἐνδυτὸν ἦ τ' ἐπιπορπὶς / ἦ τε λύρη τό τ' ἄεμμα τὸ Λύκτιον ἦ τε φαρέτρην, / χρύσεια καὶ τὰ πέδιλα· πολὺχρυσος γὰρ Ἀπόλλων / καὶ πούλυκτέανος

Il. 1. 606-608 οἱ μὲν κακκεῖοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος / ἦχι ἑκάστῳ δῶμα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις / Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίησι πραπίδεσσιν

Theocr. 15. 120 χλωραὶ δὲ σκιαῶδες μαλακῶ βρίθουσαι ἀνήθω / δέδμανθ'

H. Merc. 87 δέμων ἀλωήν

Herodot. 2. 124 τὴν (scil. ὁδὸν) ἔδειμαν ἔργον ἐόν κτλ., lat. *munire viam*.

Il. 6. 245 αὐτὰρ ἐν αὐτῷ / πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθιοι / πλησίον ἀλλήλων δεδμημένοι

Od. 1. 426 οἱ οἱ θάλαμος περικαλλέος αὐλῆς / ὑψηλὸς δέδμητο

Od. 1. 144 σ. οἱ μὲν ἔπειτα / ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε

8. 469 ἦ ῥα καὶ ἐς θρόνον ἴζε παρ' Ἀλκίνοον βασιλῆα

Il. 1. 534 θεοὶ ἅμα πάντες ἀνέσταν / ἐξ ἐδέων σφοῦ πατρὸς ἐναντίον

Athen. 17f καθέζονται δ' ἐν τοῖς συνδείπνοις οἱ ἥρωες, οὐ κατακέκλιται. τοῦτο δὲ καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ ἐνίοτε ἦν, ὡς φησι Δουρίης

Soph. *Tr.* 689 κατ' οἶκον ἐν δόμοις

Il. 1. 533 σ. θεοὶ ἅμα πάντες ἀνέσταν / ἐξ ἐδέων σφοῦ πατρὸς ἐναντίον

8. 438-443 Ζεὺς δὲ πατήρ Ἰδῆθεν εὐτροχον ἄρμα καὶ ἵππους / Οὐλύμπον δὲ δίωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκους. / τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς ἐννοσίγαιος, / ἄρματα δ' ἄμ βωμοῖσι τίθει κατὰ λίτα πετάσας / αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοπα Ζεὺς / ἔζετο, τῷ δ' ὑπὸ ποσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὀλυμπος

HHomAphr. 203 σ. ἴν' ἀθανάτοισι μετείη / καὶ τε Διὸς κατὰ δῶμα θεοῖς ἐπιουνοχοεοῖ

Callim. *H.* 3. 168 σ. αὐτῆ δ' ἐς πατρὸς δόμον ἔρχεται· οἱ δὲ σ' ἐφ' ἔδρην / πάντες ὁμῶς καλέουσι

Il. 6. 243-250 αὐτὰρ ἐν αὐτῷ / πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθιοι / πλησίον ἀλλήλων δεδμημένοι, ἔνθα δὲ παῖδες / κοιμῶντο Πριάμοιο παρὰ μνηστῆς ἀλόχοισι, / κουράων δ' ἐτέρωθεν ἐναντίοι ἐνδοθεν αὐλῆς / δώδεκ' ἔσαν τέγχει θάλαμοι ξεστοῖο λίθιοι / πλησίον ἀλλήλων δεδμημένοι, ἔνθα δὲ γαμβροὶ / κοιμῶντο Πριάμοιο παρ' αἰδοίης ἀλόχοισιν

δόμος LSJ I 1: "part of a house, room, chamber" *Od.* 8. 57, 22. 204

χρυσέων οἴκων ἄναξ in Pind. *Isthm.* 3/4. 78

Il. 4. 2 οἱ δὲ θεοὶ παρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο / χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ

Pind. *Nem.* 10. 88 ἦμισυ δ' οὐρανοῦ ἐν χρυσεῖοις δόμοισιν

Od. 2. 45 ἄλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὃ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ e 48 νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα / πάγχυ διαρραῖσει

Il. 14. 166-168 βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, τὸν οἱ φίλος υἱὸς ἔτευξεν / Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπήρσε / κληῖδι κρυπτῆ, τὴν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῶγεν

Il. 4. 2 οἱ δὲ θεοὶ παρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο / χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ

Pind. *Nem.* 10. 88 ἦμισυ μὲν κε πνέοις γαίης ὑπέρνευθεν ἑών, / ἦμισυ δ' οὐρανοῦ ἐν χρυσεῖοις δόμοισιν

Isthm. 4. 76-78, νῦν δὲ παρ' Αἰγιόχῳ κάλλιστον ὄλβον / ἀμφέπων ναίει, τετάρτα/ταῖ τε πρὸς ἀθανάτων φίλος, Ἥβαν τ' ὀπυῖει, / χρυσέων οἴκων ἄναξ καὶ γαμβρὸς Ἥρας

Hes. *Theog.* 933 Τρίτων εὐρυβίης γένετο μέγας, ὅς τε θαλάσσης / πυθμέν' ἔχων παρὰ μητρὶ φίλην καὶ πατρὶ ἄνακτι / ναίει χρύσεια δῶ

Mimn. fr. 11a 2 W. Αἰήταο πόλιν, τότῃ τ' ὠκέος Ἥελίοιο / ἀκτίνες χρυσεῶν κείαται ἐν θαλάμῳ / Ὠκεανοῦ παρὰ χεῖλος

Pind. *Pyth.* 9. 56 νῦν δ' εὐρυλείμων πότνια σοὶ Λιβύα / δέξεται εὐκλέα νύμφαν δώμασιν ἐν χρυσεῖοις / πρόφρων

Eur. *Heraclid.* 916 Ἥβας τ' ἐρατὸν χροῖ/ζει λέχος χρυσεῶν κατ' αὐλά

Phaeth. 238 Diggle ἄ τὸν μέγαν / τᾶσδε πόλεως βασιλῆ νυμφεῦαι / ἀστερωποῖσιν δόμοισι χρυσεῖοις / ἀρχὸν φίλον Ἀφροδίτα

Ion 459 Ὀλύμπου χρυσεῶν θαλάμων / παμένα (scil. Νίκα) πρὸς ἀγυῖας

Asclepiad. ο Posidipp. *AP* 5. 194. 2 Ἐρωτες, / Κύπριδος ἐκ χρυσεῶν ἐρχόμενοι θαλάμῳ

Posidipp. *epigr.* 33. 4 ὦιεντ' Ἀθήνης γαμβρὸς Ὀλυμπίου ἐν Διὸς οἴκῳ / εὐδαιν χρυσεῖοι πάννυχος ἐν θαλάμῳ

Diotim. *AP* 6. 358. 4 ὄλβιος ἦσθα, κύπασσι, καὶ ὡς τότε καὶ πάλιν ὡς νῦν / χρύσειον Ἀρτέμιδος τοῦτ' ἐπέβης μέλαθρον

adesp. hexam. 938. 3 *SH* Μοῦσαι Πιερίδες, κοῦραι Διὸς ὑψιμέδοντος, / αἶ τε θεῶν γένεσιν τε καὶ ἀγλ-α>ἄ δῶρα[/ πατρὸς ἐρισθενέος χρύσειον πρὸς Ὀλ[υμπ / Πιερίθην ἀπορνύμεναι ὄρεος ζαθ[εῖοιο

adesp. epigr. 988. 6 *SH* []ἰδα χρύσειον οἶκον ἰδ<ε>ἰν

Antipat. *Sid.* *AP* 7. 711. 2 Ἥδη μὲν κροκόεις Πιτανάτιδι πίτνατο νύμφῃ / Κλειναρέτῃ χρυσεῶν παστὸς ἔσω θαλάμων

Apoll. Rh. 3. 36-37 ἦ, καὶ ἀναΐξασαι ἐπὶ μέγα δῶμα νέοντο / Κύπριδος, ὄφρα τε οἱ δεῖμεν πόσις ἀμφιγυήεις

Callim. fr. 50. 81 Mass. ἴλαος ἡμετέρεην ὄστις ἐδειμε [δόμ]ον)

Il. 8. 442 αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοπα Ζεὺς / ἔζετο

Il. 14. 239 δῶρα δὲ τοὶ δώσω καλὸν θρόνον ἀφθιτον αἰεῖ / χρύσειον

χρυσόθρονος, applicato a diverse divinità (Eos, Era, Artemide nelle 20 occorrenze tra *Iliade*, *Odissea* e *Inni*, altre da Pindaro in *poi*)

Il. 8. 436 αὐτὰ δὲ χρυσεῖοισιν ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον (scil. Era e Atena)

Pind. *Pyth.* 3. 94 καὶ Κρόνου παῖδας βασιλῆας ἴδον χρυσεῶν ἐν ἔδραις,

Eur. *Hel.* 241 ἄ δὲ χρυσεῖοι θρόνοισι / Διὸς ὑπαγκάλισμα σεμνὸν / Ἥρα, Eur. *Ion* 909 ὦή, τὸν Λατοῦς αὐδῶ, / ὅστ' ὁμφὰν κληροῖς / ἔπρὸς χρυσεῖους θάκουσ' / καὶ γαίης μεσσήρεις ἔδρας

Callim. *HDel.* 228 ἦ καὶ ὑπὸ χρύσειον ἐδέθλιον ἴζε κύων ὡς (Iris sotto il trono di Era)

E. E. Rice, *The Great Procession of Ptolemy Philadelphus*, Oxford 1983

Kallixeinos di Rodi *FGrHist* 627 F 2 (IIIc 175. 20-24 Jacoby) ἐπόμπευσαν δὲ καὶ θρόνοι πολλοὶ, ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ κατεσκευασμένοι· ὧν ἐφ' ἑνὸς ἔκειτο στεφάνη χρυσεῖ, ἐπ' ἄλλου δίκερας χρυσοῦν, ἐπ' ἄλλου δὲ ἦν στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας ὀλόχρυσον. ἐπὶ δὲ τὸν Πτολεμαίου τοῦ Σωτήρος θρόνον στέφανος ἐπέκειτο ἐκ μυρίων κατεσκευασμένος χρυσοῦν
Hans Herter, *Zum Bildlosen Kultus der Alten II*, «WS» 79, 1966,

D. J. Thompson, *Philadelphus' Procession: Dynastic Power in a Mediterranean Context*, in L. Mooren (Ed.), *Politics, Administration and Society in the Hellenistic and Roman World*, Leuven 2000, 365-388

Curt. Ruf. 10. 6. 4 *tunc Perdicca regia sella in conspectum volgi data, in qua diadema vestisque Alexandri cum armis erant, anulum sibi pridie traditum a rege in eadem sede posuit*,

Diod. Sic. 18. 60. 4 -61. 3 (Eumene di Cardia) ἀπεφαίνετο δὲ αὐτὸν ἐωρακέναι κατὰ τὸν ὕπνον ὄψιν παράδοξον, ἣν ἀναγκαῖον ἡγεῖσθαι δηλῶσαι πᾶσι· δοκεῖν γὰρ αὐτὴν πολλὰ συνεργήσειν πρὸς τε ὁμόνοιαν καὶ τὸ κοινὴ συμφέρον. δόξα γὰρ κατὰ τὸν ὕπνον ὄραν Ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα ζῶντα καὶ τῆ βασιλικῆ σκευῆ κεκοσμημένον χρηματίζειν καὶ τὰ προστάγματα δίδόναι τοῖς ἡγεμόσι καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν διοικεῖν ἐνεργῶς. «διόπερ οἶμαι δεῖν ἐκ τῆς βασιλικῆς γάζης κατασκευάσαι χρυσοῦν θρόνον, ἐν ᾧ τεθέντος τοῦ διαδήματος καὶ σκήπτρου καὶ στεφάνου καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς ἐπιθύειν ἅμ' ἡμέρα πάντας αὐτῷ τοὺς ἡγεμόνας καὶ πλησίον τοῦ θρόνου συνεδρεῦειν καὶ τὰ προστάγματα λαμβάνειν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως, ὡς ζῶντος καὶ προσετηκότος τῆς ἰδίας βασιλείας». πάντων δ' ἀποδεξαμένων τοὺς λόγους ταχέως ἅπαντα κατεσκευάσθη τὰ πρὸς τὴν χρείαν, ὡς ἂν πολυχρύσου τῆς βασιλικῆς οὔσης γάζης. εὐθύς οὖν κατασκευασθείσης μεγαλοπρεποῦς σκηνῆς ὃ τε θρόνος ἔχων τὸ διάδημα καὶ τὸ σκήπτρον ἐτέθη καὶ τὰ ὄπλα οἷς εἰώθει χρῆσθαι καὶ κειμένης ἐσχάρας ἐχούσης πῦρ ἐπέθυον ἐκ κιβωτίου χρυσοῦ πάντες οἱ ἡγεμόνες τὸν τε λιβανωτὸν καὶ τῶν ἄλλων «θυμιαμάτων» εὐωδῶν τὰ πολυτελέστατα καὶ προσεκύνουν ὡς θεὸν τὸν Ἀλέξανδρον. ἀκολούθως δὲ τούτοις δίφρων πολλῶν κειμένων ἐκάθισον ἐπὶ τούτων οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχοντες καὶ συνεδρεύοντες ἐβουλεύοντο περὶ τῶν αἰεὶ κατεπειγόντων. ὃ δ' Εὐμενῆς ἐν πᾶσι τοῖς χρηματιζομένοις ἴσον ἑαυτὸν τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσιν ἀποδεικνύων καὶ πάντας ταῖς φιλανθρωποτάταις ὁμιλίαις δημαγωγῶν τὸν τε καθ' ἑαυτοῦ φθόνον ἀπετρίψατο καὶ πολλὴν εὐνοίαν ἐν τοῖς ἡγεμόσι πρὸς ἑαυτὸν κατεσκεύασεν. ἅμα δὲ καὶ τῆς κατὰ τὸν βασιλέα δεισιδαιμονίας ἐνισχυοῦσης ἀγαθῶν ἐλπίδων ἅπαντες ἐπληροῦντο, καθάπερ θεοῦ τινοῦ αὐτῶν ἡγουμένου

Ephippus, *FGrHist* 126 F 4 φησιν ὅτι ἐν τῷ παραδείσῳ ἔκειτο αὐτῷ χρυσοῦς θρόνος καὶ κλῖναι ἀργυρόποδες, ἐφ' ᾧ καθεζόμενος ἐχρημάτιζε μετὰ τῶν ἐταίρων

Polyclit. *FGrHist* 128 F 1 ἐπὶ χρυσοῦς κλίνης κοιμᾶσθαι φησι τὸν Ἀλέξανδρον

Phylarch. *FGrHist* 81 F 41 (nella tenda di Alessandro) κατὰ δὲ μέσσην τὴν σκηνὴν χρυσοῦς ἐτίθετο δίφρος (Polyaen. 4. 3. 24 ἡα θρόνος), ἐφ' οὗ καθήμενος ἐχρημάτιζεν ὁ Ἀλέξανδρος.

Leonid. *AP* 6. 131. 3 οἶδε χαλινοὶ / στοιχηδὸν ξεσταί τ' ἀμφίβολοι κάμακες / δέδμηται, ποθέουσαι ὁμῶς ἵππους τε καὶ ἄνδρας;

[Hes.] fr. 273 M.-W. ἡδὺ δὲ καὶ τὸ πυθέσθαι, ὅσα θνητοῖσιν ἔδειμαν / ἀθάνατοι δειλῶν τε καὶ ἐσθλῶν τέκμαρ ἐναργές

Nic. *Ther.* 419 κοῖτον δὲ βαθεῖ ἐνεδείματο θάμνω